

Ballet i estereotips de gènere:

Conscienciació de la condició física del ballarí per
minorar els estereotips de gènere en la dansa
clàssica contemporània.

Ballet and gender stereotypes: Awareness
of the dancer's physical condition to reduce gender
stereotypes in contemporary classical dance.

TREBALL FINAL DE GRAU

Autora: Diana Xixiang Comas Álvarez

Director: Lluís Nogué Vila

Curs: 2024-2025

Doble Grau en Educació Infantil i Primària

Menció d'Educació Física

Facultat d'Educació i Psicologia, Universitat de Girona

AGRAÏMENTS

Vull manifestar el meu sincer agraïment a totes les persones que han contribuït d'alguna manera a la realització d'aquest treball de fi de grau. En primer lloc, vull agrair l'ajuda del meu tutor, Lluís Nogué, per la seva orientació, suport i consells durant tot el procés. La seva experiència i dedicació han estat crucials per a l'èxit d'aquesta investigació.

Vull també agrair a la mentora de l'escola FEDAC-Sant Narcís, Gemma Odena, pel seu excel·lent suport i acompanyament durant la implementació de la situació d'aprenentatge a partir de la qual he pogut extreure les dades necessàries per a la recerca. A més, estic agraïda a tots els docents del centre que han contribuït al meu procés, proporcionant-me els recursos necessaris i cedint-me hores lectives per recollir les dades imprescindibles per a la investigació.

Un agraïment especial per als alumnes de P4 de FEDAC-Sant Narcís, que han participat en l'estudi amb entusiasme i una excel·lent acollida; sense ells, aquest treball no hauria estat possible.

Finalment, vull expressar el meu agraïment a totes les persones que m'han acompanyat, oferint-me suport i encoratjament al llarg del meu camí d'aprenentatge en el grau.

INDEX

1. RESUM	4
2. PARAULES CLAU	5
3. INTRODUCCIÓ	6
4. MARC TEÒRIC	9
4.1 Dansa: definició i tipologies	9
4.2 Societat, dansa i escola.	11
4.2.1 Societat i dansa	11
4.2.2 Societat, dansa i escola	12
4.3 Estereotips de gènere	12
4.3.1. Els estereotips de gènere en la dansa	13
4.3.2. L'home en la dansa	15
4.4 La dansa com activitat motriu-expressiva	16
4.5 Dansa a l'escola	18
4.5.1 Dansa: currículum i formació docent	19
5. MÈTODE	21
5.1 Preguntes d'investigació, objectius de recerca i hipòtesis	21
5.2 Metodologia	22
5.3 Mètode	22
5.4 Disseny de recerca	23
5.5 Mostreig	24
5.6 Instruments	25
6. RESULTATS	28
6.1 Anàlisi instrument 1: Creences i estereotips de gènere cap a l'activitat física i esport, adaptació de Granda et al. (2018)	28
6.1.1. Resultats estereotipació qüestionari	29
6.1.2. Resultats estereotipació segons els blocs d'anàlisi qüestionari	33
6.2 Anàlisi instrument 2: Cuestionario de aceptabilidad social de la práctica de actividades físicas y Deportivas de Fernández et al. (2007)	43
6.2.1. Resultats estereotipació qüestionari	44
6.2.2. Resultats estereotipació segons agrupació de gènere esports/activitat física seguint criteris de Crawford & Unger (2004, citat en Granda et al. 2018)	47
6.3 Anàlisi instrument 3: entrevista sobre els estereotip de gènere en el docent d'educació física	54
7. DISCUSSIÓ I CONCLUSIONS	60
7.1 Limitacions i línies de futur	67
8. REFERÈNCIES DOCUMENTALS	69
ANNEXOS	74
1. Instrument de recerca 1: adaptació qüestionari Granda et al. (2018)	74
2. Instrument de recerca 2: qüestionari Fernández et al. (2007)	77
3. Instrument de recerca 3: entrevista	79
3.1 Transcripció entrevista prèvia a l'impacte DANCEFIT a la mestra educació	

física del grup mostra	79
3.2 Transcripció entrevista posterior a l'impacte DANCEFIT a la mestra educació física del grup mostra	87
4. Taules i gràfiques de l'estudi	91
5. Situació d'aprenentatge DANCEFIT	91

1. RESUM

La bibliografia mostra com l'educació física encara és una matèria que reproduïx estereotips de gènere, sent un d'aquests que hi ha activitats apropiades per a nois i d'altres per a noies. El ballet és una de les disciplines que es percep com a més estereotipada i feminitzada, a causa de l'èmfasi en el vessant estètic que se li ha atorgat i que sovint eclipsa les exigències físiques que requereix dansar. En canvi, els esports o activitats físiques que posen èmfasi en determinades condicions físiques, es conceben com apropiats per homes. És per aquest motiu que la present recerca té com a objectiu analitzar com la conscienciació sobre les condicions físiques d'un ballarí podria contribuir a reduir els estereotips de gènere en la dansa clàssica contemporània. Per a dur a terme l'estudi, s'utilitza un mètode quasiexperimental amb un grup mostra a qui se li administra tres instruments distribuïts en un pretest i un posttest per avaluar l'impacte de la proposta pedagògica DANCEFIT, composta per set sessions. Els resultats de la recerca afirmen que propostes pedagògiques com DANCEFIT, la qual s'inspira en el mètode BalletFit de Glòria Morales, orientades a fomentar la consciència sobre la condició física del ballarí contribuirien a reduir els estereotips de gènere vinculats a aquesta disciplina.

ABSTRACT

The bibliography shows how physical education is still a subject that reproduces gender stereotypes, one of which is that there are activities appropriate for boys and others for girls. Ballet is one of the disciplines that is perceived as the most stereotyped and feminized, due to the emphasis on the aesthetic aspect that has been given to it and that often overshadows the physical demands that dancing requires. On the other hand, sports or physical activities that emphasize certain physical conditions are conceived as appropriate for men. It is for this reason that the present research aims to analyze how awareness of the physical conditions of a dancer could contribute to reducing gender stereotypes in contemporary classical dance. To carry out the study, a quasi-experimental method is used with a sample group who are administered three instruments distributed in a pretest and a posttest to evaluate the impact of the DANCEFIT pedagogical proposal,

composed of seven sessions. The research results affirm that pedagogical proposals such as DANCEFIT, which is inspired by Glòria Morales' BalletFit method, aimed at promoting awareness of the dancer's physical condition would contribute to reducing gender stereotypes linked to this discipline.

2. PARAULES CLAU

Estereotips de gènere, ballet, dansa, condició física.

KEY WORDS

Gender stereotypes, ballet, dance, physical condition.

3. INTRODUCCIÓ

La transformació d'una societat en la qual inicialment només els nens tenien accés a l'escola cap a un sistema d'educació mixta en institucions públiques, privades i la majoria de les escoles religioses durant els anys 70 (Martori, 2017), mostra que ja fa molt temps que la societat lluita i vol continuar lluint cap a una educació més igualitària en qüestió de gènere. En concret, la lluita actual dins l'àmbit educatiu és aconseguir una verdadera coeducació en la qual les diferències a l'hora de desenvolupar aptituds i capacitats dels nens i nenes desapareguin (Illera, 2017). El què i com s'ensenya dins de l'escola esdevé la conseqüència dels interessos i necessitats socioculturals de l'època (González et al., 2021) i, si es demana una societat més igualitària, accions com la coeducació enfocades a reduir estereotips de gènere dins el context escolar seran necessàries. Una d'aquestes seria, per exemple, el fet que el currículum educatiu vigent DECRET 175/2022 (de Catalunya, 2022) s'estructura en 6 vectors, un dels quals és la perspectiva de gènere.

Com a estudiant de la Menció d'Educació Física és interessant estudiar com implementar una veritable coeducació en una matèria on un dels grans estereotips és creure que hi ha activitats de nens i altres de nenes, sent la dansa i el ballet apropiats pel sexe femení (Carbonero, 2009; Bonet & Royuela, 2022). Tot i que actualment, s'ha comprovat que els nens i nenes comencen a preferir practicar nous esports i activitats físiques que s'engloben dins la categoria "neutres" (desvinculats del gènere) (Balagué, 1989; Vázquez, 2001; Riemer & Visio, 2003 citat en Carbonero, 2009), l'autoria considera rellevant aconseguir que no només les noves pràctiques motrius es desvinculin del sexe, sinó també les ja existents.

Seguint la idea de Schmalz & Kerstetter (2006), que afirmen que quan un infant practica activitats com el ballet o la gimnàstica, es torna més conscient dels estigmes associats i pot trencar-los més fàcilment, es proposa una pràctica educativa. Aquesta proposta pedagògica busca conscienciar a l'alumnat sobre la condició física necessària per al ballet/dansa amb l'objectiu reduir els estereotips de gènere en aquest àmbit, com s'ha observat que passa en el Breaking Dance

on s'ha posat èmfasi a la necessitat de la força per practicar aquesta disciplina i això ha permès aproximar-la al públic masculí (Cleg, 2018, citat en Cavaller et al., 2020). Partint d'aquest context, inspirada per la disciplina BalletFit, neix la proposta pedagògica DANCEFIT.

Gloria Morales crea el concepte BalletFit després d'observar que els gimnasos dels Estats Units tenen barres de ballet (Morales, 2021). A partir d'aquesta impressió, l'autora concep que el ballet no és només una disciplina artística sinó que també pot servir per millorar la condició física de qui la practiquen. Per exemple, Morales (2021) explica en el seu llibre com actuals esportistes d'elit fan servir el BalletFit per millorar la seva resistència i correcció corporal.

BalletFit combina la dansa clàssica (n'és el fonament) amb exercicis de fitness i busca apropar el ballet a un públic més ampli (Morales, 2021). És a dir, que no sigui només per professionals de la dansa, només per persones hàbils o només per dones (Morales, 2021). És a partir de la pràctica del BalletFit que la gent entén que només a través de la dansa pot aconseguir dos objectius: enfortir musculatura i tenir un cos esvelt (Morales, 2021). Entre els beneficis físics d'aquesta disciplina es troba: "treball de la força, coordinació, tonificació equilibri, flexibilitat, elasticitat, i exercicis cardiovasculars" (Morales, 2021, p.52). Morales (2021) treballa aquests aspectes en sessions de 50 minuts estructurades en 4 parts: ballet "barre" (exercicis de ballet clàssic amb barra), càrdio ballet (entrenament de càrdio a través de coreografies), floor ballet (estiraments de ballet, ioga i pilates) i mindfulness fent servir la música com un element clau tot combinant músiques l'ús de clàssiques i hits del moment a les seves sessions.

Analitzant la construcció d'aquest concepte, l'autoria es planteja com extrapolat a l'aula aquesta idea. Per fer-ho es valora que caldria canviar el plantejament de la sessió BalletFit per a una millor rebuda entre els participants i s'opta per fer aprendre passos de ballet que requereixin força, velocitat, flexibilitat i resistència tot seguint les recomanacions de García et al. (2011) que són: emprar de metodologies d'ensenyament expressives-vivencials que permetin als alumnes fer

ús dels propis recursos expressius i donar pas a la creativitat motriu i usar el joc com a element motivador i facilitador de l'aprenentatge.

El fet de donar tant d'èmfasi al desenvolupament d'unes bones qualitats físiques per dansar (Torrado, 2019) com element per minorar estereotips de gènere, sorgeix de la combinació de la idea del gimnàs de Morales i la pròpia visió com a alumne de dansa clàssica qui malauradament només ha pogut compartir hores de pràctica amb un sol noi al llarg de tota la seva trajectòria. Reflexionant sobre per què els nois solen practicar exercicis físics als gimnasos, es pot atribuir que amb aquests exercicis treballen qualitats físiques que, segons les classificacions de Corbin & Nix (1970, citat en Alley & Hicks, 2005) i Crawford & Unger (2004, citat en Granda et al., 2018), es consideren pròpies del sexe masculí, com la força, la resistència, la velocitat i la potència. Així doncs, si s'ensenya als alumnes que aquestes qualitats també es poden desenvolupar a través del ballet/dansa, la recerca planteja si això podria canviar la percepció que tenen sobre qui pot practicar ballet/dansa.

4. MARC TEÒRIC

Per abordar el tema d'estudi "Ballet i estereotips de gènere: conscienciació de la condició física del ballarí per minorar l'estereotip de gènere en dansa clàssica contemporània", se segueixen els següents punts:

En primer lloc, es defineix el concepte de dansa i la classificació utilitzada en aquesta investigació. A partir d'aquí, es fa una anàlisi del valor social de la dansa, amb especial atenció a la dansa clàssica i contemporània, per comprendre com la seva percepció social ha influït en la seva integració i consideració dins el camp educatiu.

En segon lloc, s'investiguen els estereotips de gènere en la dansa, analitzant-ne l'origen i les causes, amb un enfocament particular en el rol que ha exercit l'home en aquest àmbit. A partir d'aquesta anàlisi, es considera la importància de la dansa en l'educació actual i com hauria de ser abordada a les escoles des de les perspectives motrius i expressives.

Finalment, es fa un recull de l'estat de la qüestió (dansa) en els centres educatius, i les possibles barreres existents per part dels docents a l'hora de treballar aquesta disciplina a l'escola.

4.1 Dansa: definició i tipologies

La literatura científica defineix de diferents maneres el concepte de dansa. Aquesta recerca entén com a dansa tota activitat que compleix els tres criteris de Pérez (2008): ser performable per cossos humans, activitat que implica moviment i proposta que requereix l'existència d'una relació entre coreògraf, intèrpret i/o públic. La dansa és quelcom universal (García, 1997) on cos i ment queden units "un medio capaz de expresar las emociones y los sentimientos mediante la sucesión de movimientos organizados que dependen de un ritmo" (Fernández, 1999, p.17, citat en Vicente et al., 2020, p.42).

La dansa és universal perquè s'ha estès al llarg de tota la història de la humanitat, cultures, sexes i edats. La dansa és "una activitat masculina i femenina: humana"

(Fort, 2015, p.58). Tanmateix, l'ús masculista de la dansa, que es tradueix en la sexualització del cos de la dona per part dels homes, ha fet que la dansa se centri en el plaer estètic del moviment del cos de la dona i que representi els valors socials atribuïts al sexe femení (Fort, 2015). Aquesta perspectiva impedeix aconseguir els objectius artístics que la dansa per si mateixa proposa, uns objectius (d'expressió i comunicació) que no entenen de qüestions de gènere (Fort, 2015). La dansa parla de la pluralitat humana social i cultural existent i, per aquest motiu, al llarg de la història sorgeixen diverses tipologies de dansa que venen determinades per les concepcions estètiques del moment i els propòsits que persegueixen (Fuentes, 2006).

Per acotar el tipus de dansa aplicada en la recerca l'autoria es recolza en tres classificacions a fi de determinar-se les seves característiques tècniques i pedagògiques.

Québec (1981, citat en García, 2003) classifica la dansa en sis categories:

- **Dansa primitiva:** moviments senzills i repetitius relacionats amb temes religiosos i performats per homes.
- **Dansa clàssica:** cerca el perfeccionament, l'alineació del cos i la màxima amplitud articular fent ús d'una tècnica específica i universal on es representa l'irreal o imaginari.
- **Dansa folklòrica:** reflecteix els valors culturals d'un poble, els quals es transmeten entre generacions i fan servir estructures pròpies.
- **Dansa contemporània:** neix com a reacció contrària a la dansa clàssica que es considera artificial. Busca plasticitat i naturalitat en el moviment obeint una lògica emocional.
- **Dansa social:** englobada dins les danses que tenen lloc com activitat d'oci i que són diferents en funció de l'època i la música que les acompanya.
- **Dansa jazz:** amb origen en les danses primitives africanes passa a desenvolupar una tècnica i característiques pròpies on queden barrejades la realitat de la cultura africana i l'americana.

Willen (1985, citat en García, 2003) distingeix una dansa **base**, una d'**acadèmica** i una de **moderna**, que interessa a la present investigació perquè parla de grau de tecnicisme i la finalitat del moviment. Per aquest autor, la dansa base és la que menys tècnica demana i més emocions i sentiments expressa; la moderna demana una tècnica intermèdia i se centra en l'exploració del moviment i, l'acadèmica, es troba destinada a l'elit professional i el moviment idoni del cos seguint una tècnica precisa.

Finalment, dins el context escolar, l'estudi també ha pres en consideració que els nens tenen dues formes de dansar (Bucek, 1992): l'**espontània** que consisteix a donar forma a les idees i sentiments i la **formal** on hi ha una execució de patrons de moviments i estructures que l'infant ha après a partir de la imitació. Aquests patrons estan relacionats amb els valors de la societat, cultura i família.

En relació amb l'acció educativa implementada en l'actual recerca i que s'ha fet servir per dissenyar l'actuació pedagògica DANCEFIT, l'autoria es recolza en els postulats de la dansa clàssica (classificació de Québec, 1981, citat en García, 2003), tot i que la pràctica DANCEFIT ho barreja amb una dansa contemporània per fer més incliusiu el context (no demana de tanta tècnica), dins un àmbit de dansa entre de base i moderna –depenent del nivell de l'alumne– (classificació de Willen, 1985, citat en García, 2003) i on es combina la dansa espontània amb la formal (classificació de Bucek, 1992).

4.2 Societat, dansa i escola.

4.2.1 Societat i dansa

Parlar dels valors socials de la dansa significa tenir present que la voluntat de dansar sorgeix d'un context social, d'una necessitat d'expressar quelcom i de buscar que tingui un impacte en la societat (Rabago, 2012).

Aquest vincle amb la societat és el que ha generat que les danses evolucionin, ja que les concepcions estètiques i els propòsits perseguits no han sigut sempre els mateixos sinó que han depès de la societat i els seus valors (Fuentes, 2006).

Per exemple, atenent el context d'objecte d'estudi de la recerca, el ballet, la forma més antiga de dansa, va entrar en crisi al segle XX a causa dels canvis socials que ja no satisfien les demandes artístiques de l'època. En contraposició, la dansa contemporània i moderna van emergir amb un enfocament feminista, promovent la igualtat entre gèneres. Això es va traduir en petits canvis en l'execució de passos, vestuari i rols, de manera que homes i dones podien participar de manera similar. L'única diferència que es va mantenir va ser el calçat: les dones continuaven amb puntes i els homes amb mitges puntes (de la Rosa, 2017).

D'aquesta manera neix la **dansa clàssica contemporània**, una fusió de la tècnica del ballet amb l'emotivitat de la dansa contemporània (de la Rosa, 2017) i que la recerca n'empra l'ús a través de DANCEFIT per la seva investigació.

4.2.2 Societat, dansa i escola

L'educació pren forma dins una estructura organitzativa, les institucions escolars, que es desenvolupen dins una societat (González et al., 2021). Per consegüent, el que s'ensenya dins de l'escola esdevé la conseqüència dels interessos i necessitats socioculturals de l'època. Per aquesta mateixa raó, la consideració de la dansa com a part fonamental pel desenvolupament de l'infant, ha sigut un aspecte que fins al segle passat no s'havia tingut mai en compte (Hasselbach, 1979; Ossona, 1984 citat en Vicente et al. 2010). Alguns dels motius pels quals la dansa s'ha mantingut en segon lloc en educació ha sigut la quantitat d'estereotips i connotacions negatives associades a aquesta activitat "només per noies i no per ser ensenyada a nois" (Mc Carthy, 1996, citat en Vicente et al., 2010, p.43), falta de reconeixement de la dansa com a matèria d'aprenentatge, formació de professorat inadequada, falta d'espais adequats, medis i material bibliogràfic... (Paulson, 1993, citat en Vicente et al., 2010).

4.3 Estereotips de gènere

Sovint es pot confondre el concepte gènere amb sexe. Segons Schmalz & Kerstetter (2006, p.538) amb sexe ens referim a les "diferències biològiques entre

nois i noies” mentre que gènere reflecteix “els graus de masculinitat o feminitat de l’individu”.

Pel que fa als estereotips de gènere, aquests fan referència al conjunt de característiques, trets i qualitats que s’atorguen a les persones segons el seu sexe (Amurrio et al., 2009). Aquesta atribució és un procés social on s’estableix que hi ha uns rols per homes i uns per dones. La idea pren tanta força i és tan arrelada a la cultura que de manera inconscient la població percep les atribucions socials com a biològiques. Aquesta falsa atribució biològica comença a la família i continua a l’escola (Granda et al., 2018) sent les normes socials les que marquen que d’un noi s’espera que actuï sota característiques masculines i d’una noia sota les femenines. El risc de patir un estigma és present quan la relació anterior s’altera (Schmalz & Kerstetter, 2006).

Per una banda, segons Amurrio et al. (2009) i Koivulla (1995, citat en Schmalz & Kerstetter, 2006) els estereotips masculins són: agressivitat, dominació, poca emotivitat, valentia, aptitud per les ciències i amants de risc. Els estereotips femenins són: intuïció, submissió, tendresa, dependència, feblesa, aptitud per les lletres, dependència, no competitivitat, falta d’agressivitat i amabilitat. Per altra banda, Sáinz et al. (2004) puntualitzen que en rols masculins pren valor central la competitivitat, força i destresa física mentre que en els rols femenins es valora la cura dels altres i la demostració d’emocions.

4.3.1. Els estereotips de gènere en la dansa

En el camp de l’esport i l’activitat física, Schmalz & Kerstetter (2006) classifiquen com a masculines les activitats que són agressives, competitives i que demanen contacte cos a cos. En canvi, les femenines són aquelles on predomina la presència d’una estètica visual, no són competitives ni demanen confrontació cos a cos.

Una classificació similar és la de Crawford & Unger (2004, citat en Granda et al., 2018) que identifiquen amb la masculinitat rols actius que demanen de força,

resistència, agressivitat i de risc i amb la feminitat rols assistencials i passius on són pròpies activitats de ritme, expressió, flexibilitat, elasticitat i coordinació.

Tanmateix, per aquest estudi també s'ha considerat la visió de DeBacy et al. (1970) que indiquen que esports individuals es consideren més adequats per les dones i els col·lectius pels nois.

Aquesta investigació se centra en les categoritzacions dels dos primers autors presentats, Schmalz & Kerstetter (2006) i Crawford & Unger (2004, citat en Granda et al., 2018). Segons la classificació de Schmalz & Kerstetter (2006), Cratty (1983, citat en Alley & Hicks, 2005) destaca que esports com el golf, la natació, la gimnàstica i el ballet valoren l'harmonia visual, coneguda com "the beauty of line". Per tant, tot aquest grup d'esports són considerats femenins. A més, Halliman et al. (1990, citat en Alley & Hicks, 2005) mencionen que el ballet es considera una activitat física femenina, ja que per aconseguir aquesta harmonia visual, els ballarins necessiten tenir un cos atlètic i prim. L'objectiu del ballarí no és només dominar la tècnica, sinó també reflectir els ideals estètics del moment, en què la primor és un requisit important (Valdez & Guadarrama, 2008). D'aquesta manera, els esports que requereixen cossos prims també es relacionen amb la feminitat.

Pel que fa al principi de competitivitat de Schmalz & Kerstetter (2006), Corbin & Nix (1970, citat en Alley & Hicks, 2005), especifiquen que els alumnes de primària consideren una tasca competitiva i, per tant, masculina aquella que requereix potència, velocitat i força com serien el futbol, el rugbi... Seguint el principi del contacte de cos a cos d'Alley & Hicks (2005), l'hoquei, futbol, beisbol i bàsquet també serien esports apropiats per homes i no per dones.

De la classificació de Crawford & Unger (2004, citat en Granda et al., 2018), interessa la referència a la qualitat física de la flexibilitat i coordinació. La teoria implícita explica que segons el que un creu, es comporta i mostra una actitud determinada (Díaz, 2002). Per tant, si una de les qualitats físiques més destacades del ballet és la flexibilitat, imprescindible per realitzar moviments de

manera elegant i coordinada (Zhou, 2022), i aquesta és una condició que s'associa a la feminitat, això podria condicionar la predisposició inicial de l'home a participar en aquesta activitat.

A través de la socialització les persones aprenen quins esports es consideren masculins, neutres o femenins. Això afecta les decisions sobre quins esports practicar, ja que si algú fa un esport que no s'ajusta al seu gènere, pot ser considerat menys masculí o menys femení (Alley & Hicks, 2005). Quan la conducta pot afectar la identitat de la persona és quan té un impacte en les seves decisions de participació (Coakley, 1993, citat en Alley & Hicks, 2005). Tanmateix, es troba més acceptable que una noia participi en un esport/activitat física pròpia de nois que viceversa (Schmalz & Kerstetter, 2006). A més, les noies accepten millor els nois en les activitats pròpies del seu gènere que viceversa (Nixon et al., 1979, citat en Alley & Hicks, 2005).

4.3.2. L'home en la dansa

A partir de la literatura analitzada, es considera que es poden establir dos grans tipus d'estereotips socials de gènere en la dansa:

1) La dansa és una activitat apropiada per la figura femenina sota la categoria "d'art improductiu propi per a dèbils" (Tortajada, 2011, citat en Fort, 2015, p. 58), característica associada al gènere femení i que fa referència a la no valoració dels aspectes com la força i resistència en la seva execució. Tanmateix, en altres disciplines de dansa, com és el cas del Breaking Dance que s'ha aconseguit fer relacionar amb la força, això ha permès que l'home pugui practicar-la i deslliurar-se dels estereotips (Cleg, 2018, citat en Cavaller et al. 2020). Partint d'aquest exemple, es podria arribar a pensar si fent palesa la força en la dansa clàssica, l'impacte esdevindria el mateix.

2) El noi que practica dansa pot rebre la categoria d'homosexual o home feminitzat (Alley & Hicks, 2005; Messner, 2002, citat en Schmalz & Kerstetter, 2006; Cavaller et al., 2020; Fort, 2015). Aquests autors defensen que la

participació en esports apropiats al gènere oposat posa a la persona en risc de ser etiquetat com a homosexual o poc masculí.

Per una banda, curiosament, si retrocedim en el temps, podem observar que "la dansa clàssica es va originar com una activitat masculina" (Christofidou, 2018, citat en Cavaller et al. 2020, p.70), ja que al principi estava vinculada al teatre, una disciplina que prohibida per a les dones. Això canvia quan en el romanticisme, el ballet comença a ser percebut com una forma d'art femenina perquè ressalta qualitats associades amb l'estereotip femení com la bellesa, la delicadesa i la tendresa (Robles, 2019).

Per altra banda, la instauració del concepte de masculinitat hegemònica "estructura simbòlica –arbitrària–, composta per un conjunt de mites, creences i significats sobre l'home, que ens indica com ha de ser un home <<autèntic>>" (Burín & Meler, 2000, citat en Bonino, 2002, p.10), esdevé un dels principals motius pels quals l'home no s'ha predisposat a participar en dansa. Concretament perquè una de les seves màximes defensa l'heterosexime homofòbic. Segons aquest, "l'home ideal és aquell que practica activitats heterosexuales i rebutja les homosexuals" (Lang, 2000 citat en Bonino, 2002, p.13). Ateses les consideracions anteriors, es podria concloure que si per estereotip es considera la dansa clàssica com activitat atribuïda al gènere femení i/o a l'home homosexual, s'entendria per què culturalment s'ha acabat rebutjant que sigui practicada per homes i com la seva participació pot suposar una degradació a la pròpia imatge social.

Si es té en compte que la masculinitat hegemònica no s'adquireix de forma voluntària sinó que és d'herència social, si es continua recolzant una societat patriarcal, diferents maneres d'actuar pels homes no tindran cabuda. En el cas d'Espanya, la tríada família, religió i tradició han sigut les responsables que l'home no es desenvolupi en el camp de la dansa (Cavaller et al., 2020).

4.4 La dansa com activitat motriu-expressiva

En dansa es treu èmfasi al treball de les qualitats físiques bàsiques posant per sobre la posada en escena i la bellesa. A més, el reconeixement de la dansa com a exercici global amb caràcter més hedonista que no pas competitiu, també

afavoreix que es perpetui la seva associació amb el gènere femení (Laban, 1978; Osona, 1984, citat en Vicente et al., 2010).

La dansa no forma part de la categoria d'esport perquè no està subjecte a cap reglament o normativa (Fuentes, 2006); sinó que Cuellar (1996), Vargas (2009) i Fuentes (2006) l'engloben dins una disciplina artística perquè fa ús d'un llenguatge motriu (tècnic) per expressar idees, sensacions, sentiments... Tanmateix, els tres autors defensen que per poder-la executar, cal desenvolupar facultats físiques, cognitives i afectives. Per aquest motiu, es fa una comparació del desenvolupament físic que requereix dansar, el qual coincideix en moltes categories amb el de practicar un esport (Cuellar, 1996; Vargas, 2009; Fuentes, 2006). Per exemple, dansar genera...

- Una millora en qualitats físiques bàsiques i psicomotrius: coordinació, flexibilitat muscular, amplitud articular, força, resistència, control corporal...
- Una millora a nivell fisiològic: desenvolupament del sistema cardiovascular, disminució de pulsacions en repòs i davant un esforç màxim, entre d'altres.
- Una disminució del volum de greix.

A més, segons Adshead (s.d., citat en Fuentes, 2006), les accions motrius que es fan servir a la dansa són: gestos, flexions, extensions, torsions i girs, accions que poden combinar-se amb habilitats motrius bàsiques com el pas, carrera, salt i caiguda... També es treballa l'equilibri sostingut i dinàmic, elements que el currículum d'educació engloba dins la competència 1.

Per tant, tot i que dansar té un valor expressiu molt important i primordial (Laban, 1975 citat en Prada et al., 2022) i que en essència defineix la disciplina, també hi ha la part del valor motriu que serà sobre la qual es posiciona la recerca. A més, Vargas (2009), en el seu estudi "Danza y condición física", confirma que les demandes de l'esforç físic de les diferents modalitats de dansa són equiparables a les d'esports d'alt nivell on el ballarí ha de treballar la tècnica tant com la condició física. "El cuerpo del bailarín y el del atleta se parecen en que ambos requieren el entrenamiento diario de músculos para adquirir fuerza, elasticidad, resistencia y potencia" (Torrado, 2019, p.13). Aquesta part és la gran desconeguda per la

majoria de les persones, ja que acaben centrant-se només en la part artística i estètica i no amb la física, desvalorant la dificultat de la dansa.

En aquesta línia es podria tenir present l'aportació de Schmalz & Kerstetter (2006) com a focus d'intervenció. Segons els autors, quan un infant practica una activitat (el seu estudi se centra en el ballet, gimnàstica, dansa i aixecament de pesos) té més consciència dels estigmes associats i, per tant, és més fàcil que trenqui amb estigmes o prejudicis. Contràriament, si mai han practicat l'activitat, els alumnes tenen més estigmes.

4.5 Dansa a l'escola

La recerca duta a terme per Blández et al. (2007) confirma com els estereotips de gènere relacionats amb l'activitat física i l'esport continuen presents en diferents nivells de l'educació primària i secundària. A més, Moreno et al. (2006) consideren que l'educació física és una de les matèries que reproduïx intervencions educatives sexistes. Això fa que les noies es desmotivin i participin menys a l'aula.

Per una banda, si es planteja quan s'ha de fomentar l'aprenentatge de la dansa, García (1997) determina que la millor etapa per adquirir una formació bàsica que fomenti la disposició positiva cap a la dansa és educació primària. Una etapa en què Rizo (1995, citat en Vicente et al., 2010) considera que s'ha de donar més importància al procés de creativitat, iniciativa i exploració del moviment que no pas a l'execució perfecta del producte final. És més, no s'ha de censurar mai a una persona per com balla. Li pots atorgar una categoria d'amateur o professional, però mai dir que fa quelcom malament (Ossona, 1984, citat en Vicente et al., 2010).

Per altra banda, referent a quina dansa s'ha d'ensenyar a les escoles, cal tenir present que estils com la dansa clàssica en la seva forma pura no afavoreix a la integració d'experiències motrius en els infants perquè demana requisits concrets d'execució (Robinson, 1992, citat en Vicente et al., 2010). Tanmateix, s'ha reconegut la tècnica de la dansa clàssica com un "medi de preparació fonamental pel ballarí" (de la Rosa, 2017, p.69), per ajudar a conèixer el cos i els seus

possibles moviments. Aquest aspecte és el que interessa des del vessant educatiu.

4.5.1 Dansa: currículum i formació docent

En el currículum d'educació Decret 175/2022 (de Catalunya, 2022), la dansa es troba dins de blocs d'àrees com educació física i artística, una organització que es reproduïx a la gran majoria de països del món (Cañabate et al., 2016). Cal dir, però, que dins la formació de futurs mestres, l'expressió corporal, el moviment i la dansa hi tenen una escassa presència a les Universitats (Bustos, 2019, citat en Prada et al., 2022).

A més, tot i que en general els docents valoren positivament la dansa i l'expressió corporal, aquestes disciplines es continuen considerant com la competència menys rellevant dins l'àrea d'educació física. Els motius principals són: falta de qualificació i capacitació pedagògica i la manca d'experiència personal en aquest àmbit, mancances que influeixen les pràctiques docents (Archilla & Pérez, 2012; Cañabate et al., 2016). Un exemple seria el cas d'un mestre enquestat de l'estudi de Cañabate et al. (2016, p.60) qui constata "A la meua programació li dono un percentatge molt petit a la dansa perquè no em veig capacitat i em sento ridícul". Aquest és un clar exemple com les creences i vivències personals es transmeten als alumnes a través de les pràctiques educatives oferides.

De totes maneres, contràriament a aquestes pràctiques adoptades en l'actual context educatiu, autors com Vicente et al. (2010), Fuentes (2006) i García (1997) defensen un canvi de tendència en el camp de l'educació després d'estudiar els beneficis que aporta la pràctica d'activitats de dansa a l'escola (vegeu taula 1).

Taula 1. Llista dels beneficis que aporta la dansa en educació.

Beneficis de l'ensenyament de dansa en un context escolar.
● Mitjà d'expressió de vivències. ● Alternativa a l'estil de vida sedentari. ● Resinificació al concepte utilitari del moviment. ● Exercici global ment-cos. ● Caràcter hedonista més que competitiu que fomenta la bona relació entre els ballarins. ● Millora en el desenvolupament motriu de destreses bàsiques i específiques. ● Treball de coordinació. ● Millora d'habilitats perceptivomotrius i de coneixement i control corporal. ● Treball del sentit cinestèsic. ● Mitjà de coneixement d'aspectes històrics, socials i artístics. ● Permet la socialització i interrelació entre membres participants.

Nota: Llista que recull els diversos avantatges que s'obtenen amb l'aprenentatge d'activitats de dansa estudiats per Vicente et al. (2010), Fuentes (2006) i García (1997).

5. MÈTODE

5.1 Preguntes d'investigació, objectius de recerca i hipòtesis

El **títol de la recerca** s'emmarca sota el concepte "Ballet i estereotips de gènere: conscienciació de la condició física del ballarí per minorar els estereotips de gènere en dansa clàssica contemporània".

Relacionat amb aquest tema, la recerca planteja la següent **pregunta d'investigació**: com pot influir una pràctica pedagògica en dansa dins l'àrea d'educació física per redefinir els estereotips de gènere associats?

Les preguntes d'investigació secundàries es poden consultar a la taula 2.

Taula 2. Llistat de preguntes secundàries de recerca.

Preguntes d'investigació secundàries.
1. Quina és la percepció de la dansa segons el gènere? 2. Els alumnes tenen la creença que hi ha activitats apropiades per dones i altres per homes? 3. Com influeixen els estereotips de gènere en la participació en activitats de dansa i expressió corporal entre infants? 4. Si una proposta es caracteritza per requerir de qualitats físiques com la força, resistència, velocitat en la seva pràctica s'atribueix a un gènere en concret? 5. Són els alumnes conscients del requeriment físic que demana dansar?

Nota: preguntes de recerca que deriven de la qüestió inicial i que també són rellevants per la investigació.

Per donar resposta a la pregunta d'investigació principal, l'autoria es planteja el següent **objectiu**: valorar l'impacte de pràctiques pedagògiques enfocades a la conscienciació sobre les habilitats/qualitats físiques necessàries per dansar en la minoració de la percepció dels estereotips de gènere lligats a la disciplina de dansa clàssica.

Els objectius secundaris que deriven de l'objectiu principal i donen resposta a les preguntes d'investigació secundàries, s'especifiquen a la taula 3.

Taula 3. Llistat dels objectius secundaris de recerca.

Objectius secundaris.
1. Analitzar la influència dels estereotips de gènere en la percepció i la participació dels infants en activitats de dansa i expressió corporal. 2. Analitzar la percepció dels alumnes sobre les qualitats físiques requerides en la pràctica de la dansa i com aquestes s'associen amb les expectatives de gènere.

Nota: Llista d'objectius de recerca que deriven de l'objectiu principal i que també són rellevants per la investigació per donar resposta a les preguntes d'investigació secundàries.

La recerca parteix de la següent **hipòtesi causal**: la pràctica d'activitats de dansa clàssica contemporània a nivell curricular focalitzada en la importància de les aptituds i condició física de l'alumne incidirà positivament en la minoració de l'estereotip de gènere en aquesta disciplina.

5.2 Metodologia

La investigació es basa en un model de **recerca aplicada**, atès que la voluntat és generar coneixement per canviar la realitat educativa (Rodríguez, 2018).

Principalment, es posiciona en una **metodologia empiricoanalítica** hipodeductiva (quantitativa) perquè a partir de la revisió de la bibliografia científica existent, es planteja una hipòtesi i es dissenya una investigació per veure si els resultats permeten confirmar-la o refutar-la (Rodríguez, 2018).

Es tracta d'una recerca primordialment quantitativa encara que incorpora aspectes de la recerca qualitativa per millorar l'objecte d'estudi. Pel tractament d'ambdós tipus de dades es considera una recerca **mixta**.

5.3 Mètode

Seguint la classificació de Rodríguez (2018), dins la metodologia empiricoanalítica la recerca empra un mètode **quasiexperimental** perquè es manipula una variable

independent (la conscienciació de la condició física dels ballarins) per observar l'efecte que té en una altra variable dependent (la presència d'estereotips en la dansa).

La mostra de l'estudi es desenvolupa a partir de dos **grups naturals**, P4 A i P4 B conformant una mostra total de 50 alumnes. Aquest estudi no té grup control.

Finalment, s'administra a la mostra un pretest i un posttest per avaluar l'impacte de la pràctica pedagògica DANCEFIT (estructurada en 7 sessions) envers els estereotips de gènere en la dansa fent ús de dos instruments. Paral·lelament, s'administra una entrevista (tercer instrument) a la docent d'educació física abans i després de l'impacte DANCEFIT per donar més fiabilitat a les dades extretes dels instruments del grup mostra.

5.4 Disseny de recerca

Per poder donar resposta a l'objectiu de l'estudi es crea la pràctica pedagògica DANCEFIT que, a partir de propostes educatives enfocades a l'expressió corporal i la dansa, cerca conscienciar sobre les habilitats/qualitats físiques necessàries per dansar. Aquest propòsit s'aconsegueix estructurant la situació d'aprenentatge en 7 sessions on cada sessió es considera un impacte en la percepció de l'infant dels estereotips de gènere lligats a l'activitat física. Per veure amb més detall la programació de la situació d'aprenentatge DANCEFIT, vegeu annex 5.

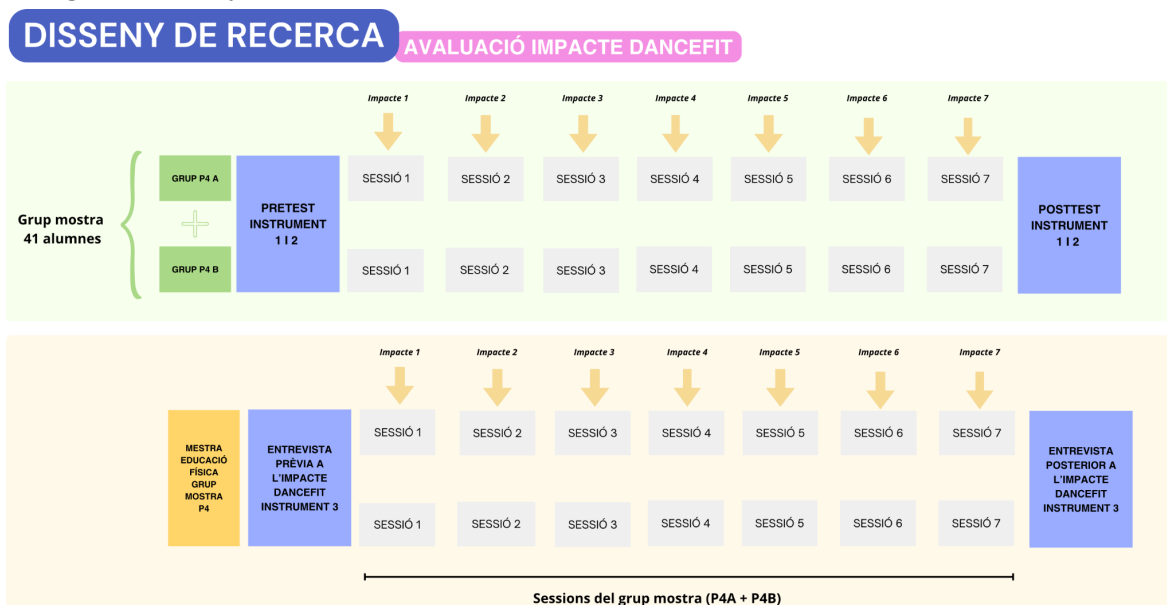
La recerca s'aplica a la mostra real del curs de P4 de l'escola FEDAC-Sant Narcís. En concret als 21 alumnes (grup A) i 20 alumnes (grup B) de cada grup dins les seves dues hores lectives setmanals corresponents a educació física. La recerca tracta com a mostra total els alumnes dels dos grups, sent un total de 41.

Per confirmar o refutar hipòtesi causal plantejada, es fa un pretest abans del primer impacte (sessió 1) on s'administra en els alumnes una adaptació del qüestionari de "Creences i estereotips de gènere cap a l'activitat física i esport" de Granda et al. (2018) i la traducció de l'instrument original "Cuestionario de aceptabilidad social de la pràctica de actividades físicas y deportivas" de Fernández et al. (2007). A continuació, s'implementen les 7 sessions distribuïdes

en 4 setmanes. Després de la setena sessió (impacte 7), es tornen a administrar els mateixos qüestionaris per avaluar l'evolució en la percepció de l'infant dels estereotips de gènere lligats a l'activitat física.

Paral·lelament, seguint la mateixa estructura, s'administra un tercer instrument (entrevista d'autoria pròpia) només a la mestra d'educació física del grup mostra abans de l'impacte DANCEFIT (1r impacte) i després (7è impacte).

Imatge 1. Disseny de la recerca.

Nota: esquema del disseny de recerca per avaluar l'impacte d'una pràctica pedagògica que consciencia sobre les qualitats físiques que requereix dansar per minorar els estereotips de gènere en dansa clàssica contemporània.

5.5 Mostreig

La mostra potencial és de 50 alumnes que s'acota a una mostra real de 41 alumnes. El grup P4 A està compost per 21 alumnes (9 nens i 12 nenes) mentre que el P4 B és de 20 alumnes (8 nens i 12 nenes). La investigació considera els alumnes d'ambdós grups com a mostra total sumant 41 estudiants.

Els alumnes són estudiants del 4t curs de Primària (P4) de l'escola FEDAC Sant-Narcís de Girona. La mestra entrevistada és la docent responsable de dur a terme les classes d'educació física al grup mostra.

5.6 Instruments

Amb la finalitat d'atorgar fiabilitat a la recerca, es triangulen les dades a partir de l'administració de 3 instruments diferents per complir els objectius.

El primer instrument de tipus quantitatiu, i més rellevant en la recerca, és una adaptació del qüestionari "Creences i estereotips de gènere cap a l'activitat física i esport" de Granda et al. (2018) (vegeu annex 1). Aquest qüestionari consta de 5 blocs (vegeu taula 4) i 24 ítems que es valoren amb l'escala Likert de l'1 al 5 i és adequat per edats entre 9 i 13 anys sent administrat en l'estudi de Granda et al. (2018) a 773 alumnes de 5è i 6è de primària.

Taula 4. Blocs del qüestionari "Creences i estereotips de gènere cap a l'activitat física i esport" de Granda et al. (2018).

Blocs del qüestionari "Creences i estereotips de gènere cap a l'activitat física esport" de Granda et al. (2018).	
NOM DEL BLOC	TIPUS DE PREGUNTES
Diferències associades al gènere i la seva relació amb l'activitat física i l'esport.	Qüestions relacionades amb els estereotips de gènere i percepcions sobre capacitats físiques/habilitats esportives i interès en l'esport en nois i noies. També avalua l'equitat en l'accés i participació en l'activitat física.
Esport i gènere	Les afirmacions tracten sobre gènere i igualtat d'oportunitats en l'esport, així com avaluen la importància del suport familiar i el reconeixement social en la seva participació i èxit.
Estereotips sobre l'activitat física i esport associats al gènere	Les afirmacions aborden qüestions de gènere amb relació a quines activitats físiques i esports practiquen cada gènere, reflectint estereotips i normes socials que atribueixen determinades pràctiques esportives a un sexe o l'altre.
Creences sobre l'activitat física i esport i gènere	Les afirmacions aborden temàtiques relacionades amb les capacitats físiques, així com els estereotips

	de gènere que associen la debilitat física amb les dones. Es diferencia entre les capacitats individuals i les creences socials que poden limitar la percepció del rendiment de les noies en activitats físiques.
Les classes d'EF i el gènere	Les afirmacions reflecteixen qüestions de gènere i desigualtat en l'educació física, posant de manifest com les expectatives i les pràctiques dels professors poden perpetuar estereotips de gènere.

Nota: nom dels 5 blocs que recull el qüestionari “Creences i estereotips de gènere cap a l'activitat física i esport” de Granda et al. (2018) amb breu explicació elaborada per l'autoria sobre les qüestions plantejades a cada apartat.

Per tal d'adequar-lo als objectius de la recerca es fa una adaptació en la formulació de les preguntes i l'ordre d'aquestes a partir dels criteris de modificació validats pel tutor de la Facultat i la mestra de l'escola (vegeu taula 5 i annex 1).

Taula 5. Criteris d'adaptació qüestionari “Creences i estereotips de gènere cap a l'activitat física i esport” de Granda et al. (2018) .

Criteris adaptació del qüestionari Granda et al. (2018)
- Inversió de gènere en les afirmacions: canviar “noies” per “nois” i viceversa. - Focalització de les afirmacions en el camp de la dansa quan fa referència a esports o activitats físiques en general (si cal fent una subpregunta). - Modificació de l'ordre dels blocs. - Exclusió de determinades qüestions del test.

Nota: criteris que l'autoria ha seguit per adaptar el qüestionari “Creences i estereotips de gènere cap a l'activitat física i esport” de Granda et al. (2018) a l'objectiu de recerca.

El segon instrument és la traducció del qüestionari original de Fernández et al. (2007) “Cuestionario de aceptabilidad social de la práctica de actividades físicas y deportivas”. Aquest instrument de tipus quantitatiu permet analitzar si la població estableix una relació esport/activitat física amb el sexe en valors de resposta dicotòmica dona/home/indiferent (vegeu annex 2).

L'autoria ha considerat interessant aquest estudi per confirmar la idea que la dansa esdevé una pràctica física femenina (Tortajada, 2011, citat en Fort, 2015) i per corroborar que l'atribució d'un esport/activitat física a un sexe específic podria

dependre de les característiques físiques que se'n ressalten en la seva pràctica. Per fer-ho l'autoria (amb validació del tutor de la Facultat i la mestra de l'escola) ha analitzat les respostes individuals de cada activitat/esport i, després, ha agrupat els esports i n'ha analitzat el conjunt de dades seguint la classificació de Crawford & Unger (2004, citat en Granda et al., 2018) (vegeu taula 6).

Taula 6. Classificació de les activitats segons gènere.

Activitats femenines	ressalten el ritme, expressió, flexibilitat, elasticitat i coordinació.
Activitats masculines	ressalten la força, resistència, agressivitat i risc.

Nota: classificació de les activitats segons gènere seguint els criteris de Crawford & Unger (2004, citat en Granda et al., 2018).

El tercer instrument és una entrevista d'autoria pròpia basada en els 5 blocs que analitza el qüestionari de Granda et al. (2018). L'elaboració de l'entrevista és d'autoria pròpia i ha sigut validada pel tutor de la Facultat i la mestra de l'escola. Es tracta d'una metodologia qualitativa que cerca recollir informació sobre la perspectiva del docent d'educació física envers els propis estereotips de gènere en la dansa i com poden afectar la seva docència. És una entrevista **estructurada** perquè cada qüestió es vincula a les afirmacions de cada bloc de l'instrument de Granda et al. (2018) (vegeu annex 3).

6. RESULTATS

La recerca ha administrat 3 instruments diferents a fi d'acomplir els objectius. Es presenten els seus resultats en relació amb el seu grau d'importància en la recerca.

6.1 Anàlisi instrument 1: Creences i estereotips de gènere cap a l'activitat física i esport, adaptació de Granda et al. (2018)

Per analitzar els resultats de l'instrument 1, adaptació del qüestionari de Granda et al. (2018), s'han recopilat les dades de tots els pre i posttests administrats comptabilitzant les respostes seleccionades per la mostra segons cada valor de l'escala Likert del qüestionari (1, 2, 3, 4 o 5). Es recorda que els ítems del qüestionari estan estructurats i redactats considerant que la seva resposta com a totalment en desacord (1) es relaciona amb un criteri no estereotipat, una mica en desacord (2) com poc estereotipat versus totalment d'acord (5) com opció plenament estereotipada i bastant d'acord (4) amb força estereotipat. Pel valor indiferent (3) s'acorda el criteri de neutralitat. Cal dir que pel bloc 3 de l'adaptació de l'instrument 1 de Granda et al. (2018), pels ítems 13 i 14 es reverteixen els valors i els que s'acosten al valor (1) s'entenen com a opció plenament estereotipada, el valor (2) amb tendència força estereotipada versus els que s'acosten a (5) com a opció sense estereotip i (4) amb tendència poc estereotipada. El valor indiferent (3) manté el criteri de neutralitat. Aquest canvi s'aplica a fi de seguir el mateix criteri per l'anàlisi de resultats de tots els blocs que conformen l'instrument. Tanmateix només s'aplica en el càlcul de resultats específics del bloc 3 per la naturalesa de les afirmacions. En els resultats de la mostra total de l'adaptació de l'instrument 1, l'autoria accepta que no ha tingut present aquesta limitació.

Inicialment, s'han sumat les respostes de la mostra de cada ítem amb relació al seu valor de l'escala Likert. Aquest càlcul s'ha fet a partir de la mostra total i per grups sexe a fi de poder analitzar aquestes variables. Per afavorir la comprensió i anàlisi els valors s'expressen en percentatges (amb relació al total de respostes

segons la mostra de la variable d'estudi: mostra total, mostra segons sexe, mostra segons grup intra sexe). La comparativa entre els valors pretest i posttest permet una anàlisi de l'impacte DANCEFIT en la percepció dels estereotips relacionats en la dansa.

Per facilitar l'anàlisi de l'objecte d'estudi i, seguint el criteri original del qüestionari, l'autoria engloba els valors ****1**** i ****2**** com a ****tendència no estereotipada**** i ****4**** i ****5**** com a ****tendència estereotipada****. Això comportarà el sumatori d'aquests valors per a una anàlisi final dels valors.

En els resultats s'analitzaran l'estereotipació de gènere en dansa, primer amb relació als valors de tot el qüestionari i, posteriorment, analitzant els diferents blocs del qüestionari. Cada part inclou també l'anàlisi segons la variable sexe.

El registre total de resultats es pot consultar en l'annex 4.

6.1.1.Resultats estereotipació qüestionari

Els resultats de la mostra total (indiferentment del sexe) mostren una clara polarització. En el pretest un 45,5% de la mostra es definiria amb conductes, creences i valors no estereotipats (1) per un 22,05% com a totalment estereotipats (5). Considerant els valors de tendència, caldria afegir un 7,5% de la mostra com poc estereotipat (2) per un 9,38% com a força estereotipat (4). Només un 15,57% mantenen un posicionament indiferent (3) (vegeu taula 7 i imatge 2). Això comporta uns valors de tendència anterior a l'impacte del 53% (45,5%+7,5%) no estereotipada per un 31,41% (22,05%+9,36%) de tendència estereotipada.

Els valors posteriors a l'impacte (posttest) segueixen una mateixa tendència, observant-se una sensible millora de les conductes no estereotipades (1) d'un 47,47% i poc estereotipades (2) d'un 9,94% versus una minoració de les conductes estereotipades (5) d'un 17,82% i una sustentació de les força estereotipades (4) d'un 9,38%. Els valors de tendència posteriors a l'impacte suposarien un 57,41% (47,47%+9,94%) com estereotipades versus un 27,2% (17,82%+9,38%) com a no estereotipades (vegeu taula 7 i imatge 2).

Els resultats segons la variable sexe de la mostra global indiquen en el pretest que un 26,92% de les noies han mostrat conductes no estereotipades (1) versus els nois amb 18,57%. Pel que fa a les creences molt estereotipades (5), les noies obtenen un percentatge del 12,29% versus un 9,76% en nois. Respecte als altres graus d'estereotip, les noies mostren un 4,22% de conductes poc estereotipades (2) per un 3,28% en nois i de les creences força estereotipades (4), les noies sumen un percentatge del 4,88% per un 4,50% en nois. Pel que fa a les respostes indiferents (3) només un 10,23% de les noies i un 5,35% dels nois es mantenen en aquest posicionament (vegeu taula 7). Això comporta uns valors de tendència anterior a l'impacte del 31,14% (26,92%+4,22%) no estereotipada per un 17,17% (12,29%+4,88%) de tendència estereotipada en noies i en nois comporta uns valors de tendència anterior a l'impacte del 21,85% (18,57%+3,28%) no estereotipada per un 14,26% (9,76%+4,5%) de tendència estereotipada.

En els valors posteriors a l'impacte (posttest) s'observa una millora de les conductes no estereotipades (1) en les noies del 29,36% i dels nois del 18,11%. Les conductes estereotipades (5) disminueixen significativament a 9,57% (noies) i lleugerament en nois (8,26%). El valor poc estereotipat (2) millora un 4,5% (noies) i un 5,44% (nois), però també hi ha un augment de les conductes força estereotipades (4) del 4,97% en noies. En nois el valor (4) minora a 4,41%. La xifra 3, corresponent al valor indiferent, minora sensiblement a 10,13% (noies) i 5,25% (nois). Els valors de tendència de les noies, posteriors a l'impacte suposarien un 33,86% (29,36%+4,5%) com estereotipades versus un 14,54% (9,57%+4,97%) com a no estereotipades. Els valors de tendència dels nois, posteriors a l'impacte suposarien un 18,55% (18,11%+5,44%) com estereotipades versus un 12,67% (8,26%+4,41%) com a no estereotipades (vegeu taula 7).

Comparativament, en les noies suposa una disminució del 2,72% dels valors molt estereotipats (5) per una de l'1,50% en els nois. Els valors sense estereotip (1) han augmentat 2,44% en noies per una minoració del 0,47% en nois. Pel que fa als valors de tendència, en noies el poc estereotip (2) augmenta un 0,28% per un augment més notori en nois d'un 2,16%. El valor de tendència força estereotip (4) mostra un comportament invers; en noies augmenta un 0,09% per una minoració

del mateix percentatge (0,09%) en el sexe masculí. Finalment, el mateix percentatge (0,09%) minora en els dos sexes pel que fa al valor indiferent (3) (vegeu taula 7).

Els resultats segons la variable intra grup sexe indiquen que en el pretest un 45,99% de les noies es definiria amb creences no estereotipades (1) per un 20,99% com a totalment estereotipades (5). En nois, un 44,8% de respostes són no estereotipades (1) per un 23,53% de respostes estereotipades (5). Considerant els valors de tendència, caldria afegir un 7,21% de la mostra com poc estereotipat (2) per un 8,33% com a força estereotipat (4) en noies i un 7,92% de la mostra com poc estereotipat (2) per un 10,86% com a força estereotipat (4) en nois. En el cas del sexe femení, només un 17,47% mantenen un posicionament indiferent (3) per un 12,9% del sexe masculí (vegeu taula 7). Això comporta uns valors de tendència anterior a l'impacte del 53,2% ($45,99\% + 7,21\%$) no estereotipada per un 29,32% ($20,99\% + 8,33\%$) de tendència estereotipada en noies i en nois uns valors de tendència anterior a l'impacte del 52,72% ($44,8\% + 7,92\%$) no estereotipada per un 34,39% ($23,53\% + 10,86\%$) de tendència estereotipada.

Els valors posteriors a l'impacte (posttest) segueixen una mateixa tendència, observant-se una sensible millora de les conductes no estereotipades (1) d'un 50,16% en noies i un 43,67% en nois. També millora les conductes poc estereotipades (2) a 7,69% (noies) i 13,12% (nois). Els valors de conductes i creences estereotipades (5) són els que pateixen més modificació amb una minoració de 16,35% (noies) i 19,91% (nois). La tendència força estereotipada (4) canvia a 8,49% (noies) i 10,63% (nois). També disminueix el valor indiferent (3) a les noies a 17,31% i en els nois a 12,67%. Els valors de tendència, posteriors a l'impacte suposarien un 57,85% ($50,16\% + 7,69\%$) com estereotipades versus un 25,84% ($16,35\% + 8,49\%$) com a no estereotipades en noies i en nois, un 56,79% ($43,67\% + 13,12\%$) correspondria a valors sense tendència estereotip versus un 30,54% ($19,91\% + 10,63\%$) a valors amb tendència estereotip (vegeu taula 7).

Comparativament, en noies suposa una disminució del 4,65% dels valors molt estereotipats (5) per un 3,62% en nois pel mateix valor (5). En canvi, també

posterior a l'impacte hi ha un augment del 4,17% dels valors no estereotipats (1) en noies, però en nois aquest valor (1) disminueix un 1,13%. Pel que fa als valors de tendència, el poc estereotip (2) millora un 0,48% en noies per una millora més significativa dels nois amb 5,44%. El valor força estereotip (4) creix sensiblement en noies (0,16) i decreix sensiblement en nois (0,23%). Finalment, els valors indiferents (3) disminueix 0,16% en noies i 0,23% en nois (vegeu taula 7).

6.1.2. Resultats estereotipació segons els blocs d'anàlisi qüestionari

Per fer més esquemàtica la lectura de resultats, com que el procediment és el mateix que l'apartat anterior, l'autoria presenta les dades dels blocs de manera sintètica.

1. Bloc estereotips sobre l'activitat física i esport associats al gènere

Pretest

- Respostes ** tendència no estereotipada** $(43,5\%+8,54\%) = 52,04\%$
- Respostes **tendència estereotipada** $(14,23\%+19,11\%) = 33,34\%$
- Respostes **indiferent** = 14,63%

Posttest

- Respostes ** tendència no estereotipada** $(44,72\%+13,82\%) = 58,54\%$
- Respostes **tendència estereotipada** $(15,45\%+13,01\%) = 28,46\%$
- Respostes **indiferent** = 13,01%

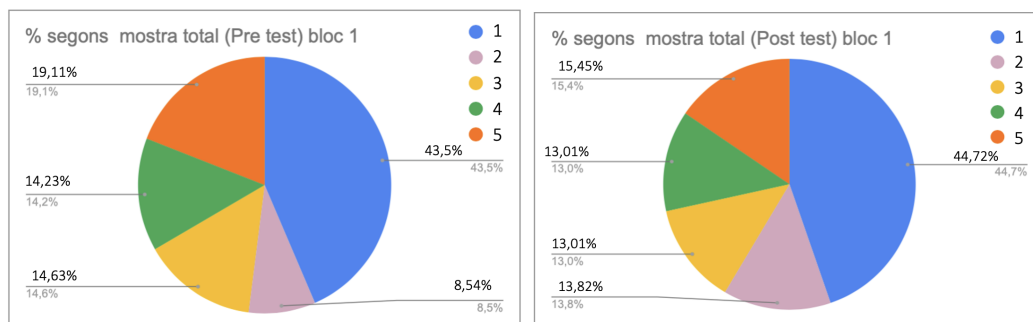
Segons la mostra total, la comparativa del bloc 1 suposa una disminució del 3,66% dels valors molt estereotipats (5) per una millora de l'1,22% dels no estereotipats (1). Els valors de tendència poc estereotipats (2) mostren una millora significativa (5,28%) per una minoració dels força estereotipats (4) de l'1,22%. Pel que fa al valor indiferent (3) s'observa un descens de l'1,63% (vegeu taula 8 i imatge 3).

Taula 8. Taula comparativa dels resultats pre i posttest bloc 1 de l'instrument 1, adaptació de Granda et al. (2018).

TAULA RESULTATS BLOC 1 MOSTRA TOTAL																									
PRE TEST TOTAL		GRUP A I B	ÍTEM	NOIES					Total Noies	NOIS					Total Nois	Mostra completa					Mostra completa				
				1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5					
			1	11	2	4	2	5		8	1	4	0	4		19	3	8	2	9					
			2	10	3	5	3	3		6	1	4	4	2		16	4	9	7	5					
			3	15	1	3	3	2		9	0	2	2	4		24	1	5	5	6					
			3.1	6	5	4	2	7		5	3	2	4	3		11	8	6	6	10					
			4	8	3	5	5	3		7	0	0	3	7		15	3	5	8	10					
			5	13	1	0	6	4		9	1	3	1	3		22	2	3	7	7					
Número total respostes				63	15	21	21	24		144	44	6	15	14	23	102	107	21	36	35	47				
% segons mostra intra grup sexe				43,75	10,42	14,58	14,58	16,67		43,14	5,88	14,71	13,73	22,55											
% segons sexe en relació mostra total				25,61	6,10	8,54	8,54	9,76		17,89	2,44	6,10	5,69	9,35											
% segons mostra total indiferent del sexe																43,50	8,54	14,63	14,23	19,11					
POST TEST TOTAL		GRUP A I B	ÍTEM	NOIES					Total Noies	NOIS					Total Nois	Mostra completa					Mostra completa				
				1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5					
			1	11	1	5	3	4		3	3	4	1	6		14	4	9	4	10					
			2	12	5	1	2	4		7	5	0	3	2		19	10	1	5	6					
			3	15	1	3	2	3		7	3	2	2	3		22	4	5	4	6					
			3.1	12	3	6	1	2		9	1	1	3	3		21	4	7	4	5					
			4	11	3	3	4	3		8	1	0	4	4		19	4	3	8	7					
			5	9	5	6	2	2		6	3	1	5	2		15	8	7	7	4					
Número total respostes				70	18	24	14	18		144	40	16	8	18	20	102	110	34	32	32	38				
% segons mostra intra grup sexe				48,61	12,50	16,67	9,72	12,5		39,22	15,69	7,84	17,65	19,61											
% segons sexe en relació mostra total				28,46	7,32	9,76	5,69	7,32		16,26	6,50	3,25	7,32	8,13											
% segons mostra total indiferent del sexe																44,72	13,82	13,01	13,01	15,45					
COMPARATIVA MOSTRA TOTAL			ÍTEM 1-5	NOIES						NOIS						Mostra completa									
				1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5					
Dif. % segons mostra intra grup sexe				4,86	2,08	2,08	-4,86	-4,17		-3,92	9,80	-6,86	3,92	-2,94											
Dif. % segons sexe en relació mostra total				2,85	1,22	1,22	-2,85	-2,44		-1,63	4,07	-2,85	1,63	-1,22											
Dif % segons mostra total indiferent del sexe																1,22	5,28	-1,63	-1,22	-3,66					

Nota: taula dels percentatges del pretest i posttest de la mostra total on al final es calcula la diferència de percentatges entre els dos impactes segons sexe i mostra total de l'adaptació de l'instrument 1 de Granda et al. (2018), específicament del bloc 1.

Imatge 3. Gràfics resultats pretest i posttest de la mostra total bloc 1, instrument 1, adaptació de Granda et al. (2018).

Nota: gràfics sectorials dels resultats pretest (esquerra) i posttest (dreta) en percentatges de la mostra total de l'adaptació de l'instrument 1 de Granda et al. (2018), específicament de les afirmacions del bloc 1.

Segons la variable sexe de la mostra global, la comparativa de les dades del bloc 1 mostra que els valors de les noies han disminuït un 2,44% en molt estereotipat (5) i un 2,85% de força estereotipat (4) per una disminució de l'1,22% del molt

estereotipat (5) i un augment de l'1,63% del valor (4) en nois. En l'altre extrem, les noies milloren en els valors sense estereotip (1) amb un 2,85% i, en canvi, el valor (1) dels nois disminueix un 1,63%. L'ítem poc estereotip (2) millora en ambdós sexes un 1,22 (noies) i un 4,07% (nois). Pel que fa al valor indiferent (3) en noies millora un 1,22% i, en canvi, en nois descendeix un 2,85% (vegeu taula 8).

Segons la variable intra grup sexe, comparativament en noies suposa una disminució del 4,17% del valor molt estereotipat (5) per un 2,94% en nois. Un altre percentatge que minora en noies és el força estereotipat (4) amb un 4,86%. En canvi, en nois el valor 4 augmenta un 3,92%. A l'altre extrem, les creences no estereotipades (1) en noies millora un 4,86 i, contràriament, en nois minora en 3,92%. Aquesta tendència no es repeteix en el valor (2) corresponent al poc estereotip on augmenta en noies un 2,08% i en nois un 9,8%. La xifra 3 creix un 2,08% en el sexe femení i decreix 6,86% en el masculí (vegeu taula 8).

2. Bloc diferències associades al gènere i la seva relació amb l'activitat

Pretest

- Respostes **tendència no estereotipada** (41,11%+10,45%) = 51,56%
- Respostes **tendència estereotipada** (21,6%+10,45%) = 32,05%
- Respostes **indiferent** = 16,38%

Posttest

- Respostes **tendència no estereotipada** (44,25%+11,15%) = 55,4%
- Respostes **tendència estereotipada** (19,86%+9,41%) = 29,27%
- Respostes **indiferent** = 15,33%

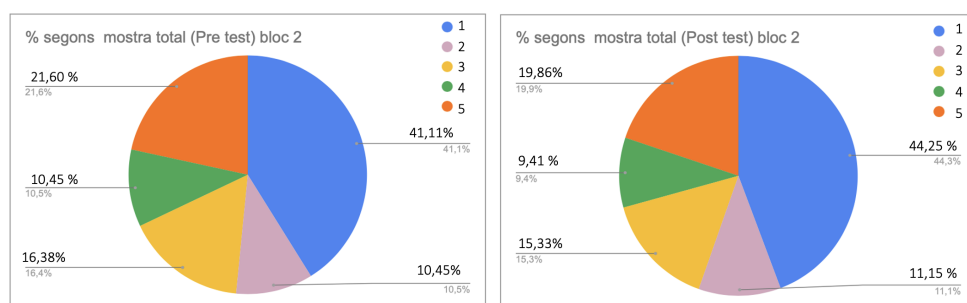
Comparativament, de la mostra total del bloc 2 posterior a l'impacte, suposa una disminució de l'1,74% dels valors molt estereotipats (5) i de l'1,05% del valor força estereotipat (4) i indiferent (3) versus un augment del 3,14% del sense estereotip (1) i 0,70% amb poc estereotip (2) (vegeu taula 9 i imatge 4).

Taula 9. Taula comparativa dels resultats pre i posttest bloc 2 de l'instrument 1, adaptació de Granda et al. (2018).

TAULA RESULTATS BLOC 2 MOSTRA TOTAL																			
PRE TEST TOTAL	GRUP A I B	ÍTEM	NOIES					Total Noies	NOIS					Total Nois	Mostra completa				Mostra completa
			1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5
		6	13	1	4	2	4		5	3	2	3	4		18	4	6	5	8
		7	14	3	1	2	4		9	2	3	1	2		23	5	4	3	6
		8	9	2	5	3	5		4	3	4	3	3		13	5	9	6	8
		9	8	1	3	3	9		4	4	2	0	7		12	5	5	3	16
		10	11	4	5	0	4		8	5	1	1	2		19	9	6	1	6
		11	8	0	8	4	4		7	0	5	2	3		15	0	13	6	7
		12	9	2	3	3	7		9	0	1	3	4		18	2	4	6	11
Número total respostes			72	13	29	17	37	168	46	17	18	13	25	119	118	30	47	30	62
% segons mostra intra grup sexe			42,86	7,74	17,26	10,12	22,02	38,66	14,29	15,13	10,92	21,01							
% segons sexe en relació mostra total			25,09	4,53	10,10	5,92	12,89	16,03	5,92	6,27	4,53	8,71							
% segons mostra total indiferent del sexe														41,11	10,45	16,38	10,45	21,60	
POST TEST TOTAL	GRUP A I B	ÍTEM	NOIES					Total Noies	NOIS					Total Nois	Mostra completa				Mostra completa
			1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5
		6	19	1	2	2	0		7	1	3	3	3		26	2	5	5	3
		7	12	5	2	1	4		5	4	3	2	3		17	9	5	3	7
		8	12	0	4	2	6		5	3	2	3	4		17	3	6	5	10
		9	8	2	4	3	7		7	1	3	1	5		15	3	7	4	12
		10	9	0	7	3	5		8	4	1	0	4		17	4	8	3	9
		11	8	5	3	3	5		7	2	3	2	3		15	7	6	5	8
		12	11	1	6	1	5		9	3	1	1	3		20	4	7	2	8
Número total respostes			79	14	28	15	32	168	48	18	16	12	25	119	127	32	44	27	57
% segons mostra intra grup sexe			47,02	8,33	16,67	8,93	19,05	40,34	15,13	13,45	10,08	21,01							
% segons sexe en relació mostra total			27,53	4,88	9,76	5,23	11,15	16,72	6,27	5,57	4,18	8,71							
% segons mostra total indiferent del sexe														44,25	11,15	15,33	9,41	19,86	
COMPARATIVA MOSTRA TOTAL		ÍTEM 6-12	NOIES					NOIS					Mostra completa						
			1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
Dif. % segons mostra intra grup sexe			4,17	0,60	-0,60	-1,19	-2,98	1,68	0,84	-1,68	-0,84	0,00							
Dif. % segons sexe en relació mostra total			2,44	0,35	-0,35	-0,70	-1,74	0,70	0,35	-0,70	-0,35	0,00							
Dif % segons mostra total indiferent del sexe													3,14	0,70	-1,05	-1,05	-1,74		

Nota: taula dels percentatges del pretest i possttest de la mostra total on al final es calcula la diferència de percentatges entre els dos impactes segons sexe i mostra total de l'adaptació de l'instrument 1 de Granda et al. (2018), específicament del bloc 2.

Imatge 4. Gràfics resultats pretest i posttest de la mostra total bloc 2, instrument 1, adaptació de Granda et al. (2018).

Nota: gràfics sectorials dels resultats pretest (esquerra) i posttest (dreta) en percentatges de la mostra total de l'adaptació de l'instrument 1 de Granda et al. (2018), específicament de les afirmacions del bloc 2.

Comparant la variable sexe de la mostra global dels valors posteriors a l'impacte, s'indica en noies una significativa millora de les conductes no estereotipades (1)

de 2,44% per una sensible millora en nois (0,70%). En el cas de conductes poc estereotipades (2), ambdós sexes presenten un augment del 0,35%. Pel que fa als valors que presenten estereotip (5), el sexe femení minora aquestes conductes amb un 1,74% i el masculí no presenta variabilitat. Ambdós sexes minoren els resultats un 0,70% (noies) i 0,35% (nois) en el valor força estereotip (4). Una tendència que es manté, però s'inverteixen els nombres és en els valors indiferents (3) sent un descens del 0,35% en noies i de 0,70% en nois (vegeu taula 9).

L'anàlisi comparativa de la variable intra grup sexe mostra que en noies hi ha una millora significativa en la tendència sense estereotip (1) de 4,17% versus a un 1,68% en nois. Del valor (2), poc estereotip, les noies milloren sensiblement un 0,35% i els nois un 0,84%. En el cas del valor indiferent (3) ambdós sexes minoren un 0,35% (noies) i un 1,68% (nois). A la banda dels valors que representen l'estereotip, amb la xifra 5, les noies mostren un descens del 2,98% versus una sustentació del valor inicial en els nois. A la xifra (4) de força estereotip el percentatge de les noies decreix un 1,94% i el dels nois un 0,84% (vegeu taula 9).

3. Bloc creences sobre l'activitat física i esport i gènere

Pretest

- Respostes ****tendència no estereotipada**** (64,23%+7,32%) = 71,55%
- Respostes ****tendència estereotipada**** (8,94%+4,07%) = 13,01%
- Respostes ****indiferent**** = 15,45%

Posttest

Respostes ****tendència no estereotipada**** (50,41%+10,57%) = 60,98%
 Respostes ****tendència estereotipada**** (19,51%+8,94%) = 28,45%
 Respostes ****indiferent**** = 10,57%

Segons la mostra total, la comparativa del bloc 3 suposa un augment del 10,57% dels valors molt estereotipats (5) per una minoració del 13,82% de gens estereotipats (1). Els valors amb tendència a gens estereotip (2) i força estereotip

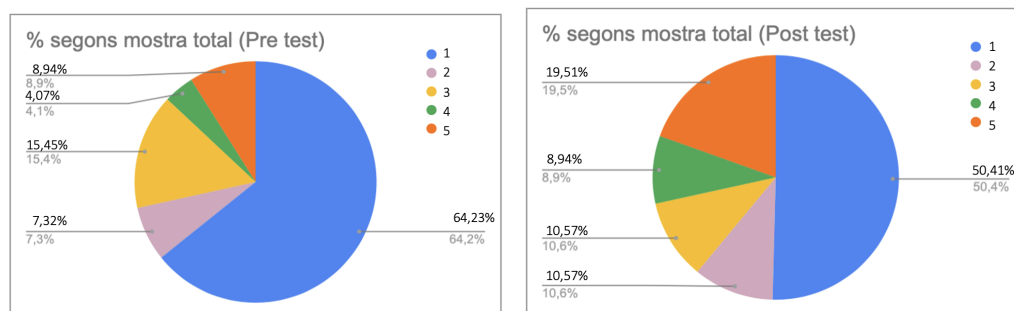
(4) varien amb un creixement del 3,25% i 4,88%, respectivament. Pel que fa als valors indiferents (3) mostren una pronunciada minoració del 4,88% (vegeu taula 10 i imatge 5).

Taula 10. Taula comparativa dels resultats pre i posttest bloc 3 de l'instrument 1 , adaptació de Granda et al. (2018).

TAULA RESULTATS BLOC 3, INSTRUMENT 1, MOSTRA TOTAL																													
PRE TEST TOTAL		GRUP A i B		ÍTEM	NOIES					Total Noies		NOIS					Total Nois		Mostra completa					Mostra completa					
					1	2	3	4	5			1	2	3	4	5			1	2	3	4	5						
				13	18	0	3	1	2			13	2	1	0	1			31	2	4	1	3						
				14	15	2	4	1	2			7	4	3	0	3			22	6	7	1	5						
				15	12	1	7	2	2			14	0	1	1	1			26	1	8	3	3						
Número total respostes					45	3	14	4	6	72		34	6	5	1	5	51		79	9	19	5	11	123					
% segons mostra intra grup sexe					62,50	4,17	19,44	5,56	8,33			66,67	11,76	9,80	1,96	9,80													
% segons sexe en relació mostra total					36,59	2,44	11,38	3,25	4,88			27,64	4,88	4,07	0,81	4,07													
% segons mostra total indiferent del sexe																							64,23	7,32	15,45	4,07	8,94		
POST TEST TOTAL		GRUP A i B		ÍTEM	NOIES					Total Noies		NOIS					Total Nois		Mostra completa					Mostra completa					
					1	2	3	4	5			1	2	3	4	5			1	2	3	4	5						
				13	12	4	3	1	4			9	2	1	2	3			21	6	4	3	7						
				14	11	3	1	2	7			8	2	4	1	2			19	5	5	3	9						
				15	11	0	2	5	6			11	2	2	0	2			22	2	4	5	8						
Número total respostes					34	7	6	8	17	72		28	6	7	3	7	51		62	13	13	11	24	123					
% segons mostra intra grup sexe					47,22	9,72	8,33	11,11	23,61			54,90	11,76	13,73	5,88	13,73													
% segons sexe en relació mostra total					27,64	5,69	4,88	6,50	13,82			22,76	4,88	5,69	2,44	5,69													
% segons mostra total indiferent del sexe																							50,41	10,57	10,57	8,94	19,51		
COMPARATIVA MOSTRA TOTAL				ÍTEM 13-15	NOIES							NOIS							Mostra completa										
					1	2	3	4	5			1	2	3	4	5			1	2	3	4	5						
Dif. % segons mostra intra grup sexe					-15,28	5,56	-11,11	5,56	15,28			-11,76	0,00	3,92	3,92	3,92													
Dif. % segons sexe en relació mostra total					-8,94	3,25	-6,50	3,25	8,94			-4,88	0,00	1,63	1,63	1,63													
Dif. % segons mostra total indiferent del sexe																							-13,82	3,25	-4,88	4,88	10,57		

Nota: taula dels percentatges del pretest i posttest de la mostra total on al final es calcula la diferència de percentatges entre els dos impactes segons sexe i mostra total de l'adaptació de l'instrument 1 de Granda et al. (2018), específicament del bloc 3.

Imatge 5. Gràfics resultats pretest i posttest de la mostra total bloc 3, instrument 1, adaptació de Granda et al. (2018).

Nota: gràfics sectorials dels resultats pretest (esquerra) i posttest (dreta) en percentatges de la mostra total de l'adaptació de l'instrument 1 de Granda et al. (2018), específicament de les afirmacions del bloc 3.

Segons la variable sexe de la mostra total, les dades del bloc 3 indiquen que els valors de les noies han augmentat un 8,94% en molt estereotipat (5) i un 1,63% en nois. A l'altre extrem, la xifra 1 que representa la no presència de creences estereotipades, minora un 8,94% en noies i un 4,88% en nois. El valor força estereotip (4) ha augmentat un 3,25% en noies versus un descens de l'1,63% en nois. El valor indiferent (3) mostra la tendència contrària entre sexes, minorant un 6,5% en noies i augmentant un 1,63% en nois. Pel que fa als valors amb tendència a gens estereotip (2), millora 3,25% en el sexe femení i no mostra variacions en el sexe masculí (vegeu taula 10).

Segons la variable intra grup sexe, comparativament en noies suposa una minoració del 15,28% del valor gens estereotipat (1) i de l'11,76% en nois. Els resultats de la xifra 5 (estereotip) mostren un augment en ambdós sexes sent un 15,28% en noies i un 3,92% en nois. El valor poc estereotipat (2) millora 5,56% (noies) i no mostra canvis en nois. En el cas de les noies el valor (4) que correspon al força estereotip augmenta un 5,56% i un 3,92% en nois. El valor indiferent (3) ha patit un descens de l'11,11% en noies versus un augment del 3,92% en nois (vegeu taula 10).

4. Bloc esport i gènere

Pretest

- Respostes ****tendència no estereotipada**** (44,31%+6,91%) = 51,22%
- Respostes ****tendència estereotipada**** (21,54%+6,5%) = 28,04%
- Respostes ****indiferent**** = 20,73%

Posttest

- Respostes ****tendència no estereotipada**** (51,22%+8,13%) = 59,35%
- Respostes ****tendència estereotipada**** (14,23%+8,94%) = 23.17%
- Respostes ****indiferent**** = 17,48%

Comparativament segons la mostra total, suposa una disminució del 7,32% del valor molt estereotipat (5) per una millora del 6,91% del gens estereotipat posteriors a l'impacte (vegeu taula 11 i imatge 6). Els valors de tendència poc

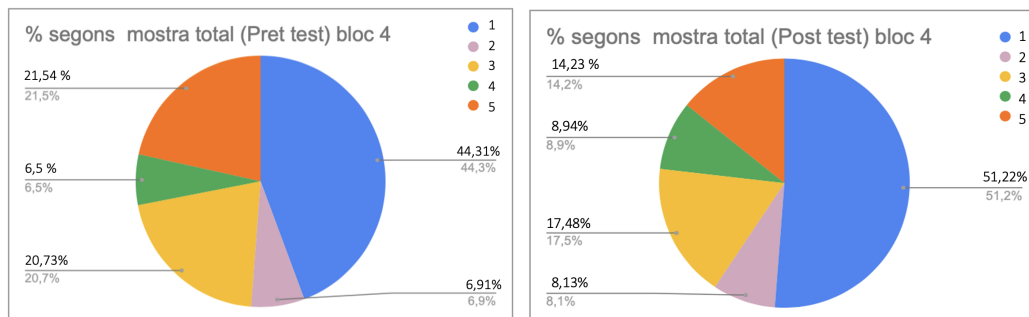
estereotip (2) i força estereotip (4) augmenten 1,22% i 2,44%, respectivament. El valor indiferent mostra una minoració del 3,25%.

Taula 11. Taula comparativa dels resultats pre i posttest bloc 4 de l'instrument 1, adaptació de Granda et al. (2018).

TAULA RESULTATS BLOC 4 MOSTRA TOTAL																						
PRE TEST TOTAL		GRUP A I B		ÍTEM	NOIES					Total Noies	NOIS					Total Noies	Mostra completa					Mostra completa
					1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5	
				16	14	2	2	3	3		6	1	3	1	6		20	3	5	4	9	
				16.1	10	2	7	1	4		7	1	2	0	7		17	3	9	1	11	
				17	16	1	4	1	2		10	1	2	1	3		26	2	6	2	5	
				17.1	7	0	12	1	4		7	3	1	3	3		14	3	13	4	7	
				18	13	0	5	0	6		6	1	3	2	5		19	1	8	2	11	
				18.1	7	3	6	1	7		6	2	4	2	3		13	5	10	3	10	
Número total respostes					67	8	36	7	26	144	42	9	15	9	27	102	109	17	51	16	53	246
% segons mostra intra grup sexe					46,53	5,56	25,00	4,86	18,06		41,18	8,82	14,71	8,82	26,47							
% segons sexe en relació mostra total					27,24	3,25	14,63	2,85	10,57		17,07	3,66	6,10	3,66	10,98							
% segons mostra total indiferent del sexe																44,31	6,91	20,73	6,50	21,54		
POST TEST TOTAL		GRUP A I B		ÍTEM	NOIES					Total Noies	NOIS					Total Noies	Mostra completa					Mostra completa
					1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5	
				16	13	0	7	1	3		9	3	1	1	3		22	3	8	2	6	
				16.1	12	1	4	1	6		9	1	1	3	3		21	2	5	4	9	
				17	15	1	5	1	2		9	4	2	1	1		24	5	7	2	3	
				17.1	13	3	4	2	2		8	3	4	0	2		21	6	8	2	4	
				18	13	0	7	2	2		7	1	1	3	5		20	1	8	5	7	
				18.1	10	1	5	3	5		8	2	2	4	1		18	3	7	7	6	
Número total respostes					76	6	32	10	20	144	50	14	11	12	15	102	126	20	43	22	35	246
% segons mostra intra grup sexe					52,78	4,17	22,22	6,94	13,89		49,02	13,73	10,78	11,76	14,71							
% segons sexe en relació mostra total					30,89	2,44	13,01	4,07	8,13		20,33	5,69	4,47	4,88	6,10							
% segons mostra total indiferent del sexe																51,22	8,13	17,48	8,94	14,23		
COMPARATIVA MOSTRA TOTAL		ÍTEM 16-18.1		NOIES						NOIS						Mostra completa						
				1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		
Dif. % segons mostra intra grup sexe					6,25	-1,39	-2,78	2,08	-4,17		7,84	4,90	-3,92	2,94	-11,76							
Dif. % segons sexe en relació mostra total					3,66	-0,81	-1,63	1,22	-2,44		3,25	2,03	-1,63	1,22	-4,88							
Dif % segons mostra total indiferent del sexe																6,91	1,22	-3,25	2,44	-7,32		

Nota: taula dels percentatges del pretest i possttest de la mostra total on al final es calcula la diferència de percentatges entre els dos impactes segons sexe i mostra total de l'adaptació de l'instrument 1 de Granda et al. (2018), específicament del bloc 4.

Imatge 6. Gràfics resultats pretest i posttest de la mostra total bloc 4 instrument 1 [adaptació de Granda et al. (2018)].

Nota: gràfics sectorials dels resultats pretest (esquerra) i posttest (dreta) en percentatges de la mostra total de l'adaptació de l'instrument 1 de Granda et al. (2018), específicament de les afirmacions del bloc 4.

Segons la variable sexe de la mostra global, en noies suposa una disminució del 2,44% dels valors molt estereotipats (5) per un 4,88% en nois. En canvi, els valors sense estereotip (1) milloren 3,66% (noies) i 3,25% (nois). Els valors de tendència a poc estereotip (2) minoren un 0,81% en noies versus una millora del 2,03% en nois. El valor de tendència a força estereotip (4) augmenta en ambdós sexes un 1,22%. Un altre percentatge on ambdós sexes coincideixen és en el decreixement del valor indiferent (3), amb un 1,63% (vegeu taula 11).

Si es fa la comparació de la variable intra grup sexe, en noies es denota una gran millora en els valors gens estereotip (1) de 6,25% i en nois del 7,84%. Els valors estereotipats (5) també presenten grans modificacions minorant un 4,17% (noies) i un 11,76% (nois). Els valors de tendència poc estereotip (2), minoren un 1,39% en noies versus una millora del 4,90% en nois. En canvi, la creença força estereotip (4) augmenta en els dos sexes un 2,08% (noies) i un 2,94% (nois). Finalment, el valor indiferent (3) minora un 2,78% (noies) i un 3,92% (nois) (vegeu taula 11).

5. Bloc les classes d'E.F. i el gènere

Pretest

- Respostes ****tendència no estereotipada**** (71,34%+5,49%) = 76,83%
- Respostes ****tendència estereotipada**** (10,37%+4,88%) = 15,25%
- Respostes ****indiferent**** = 7,93%

Posttest

- Respostes ****tendència no estereotipada**** (64,02%+7,32%) = 71,34%
- Respostes ****tendència estereotipada**** (7,32%+1,83%) = 9,15%
- Respostes ****indiferent**** = 19,51%

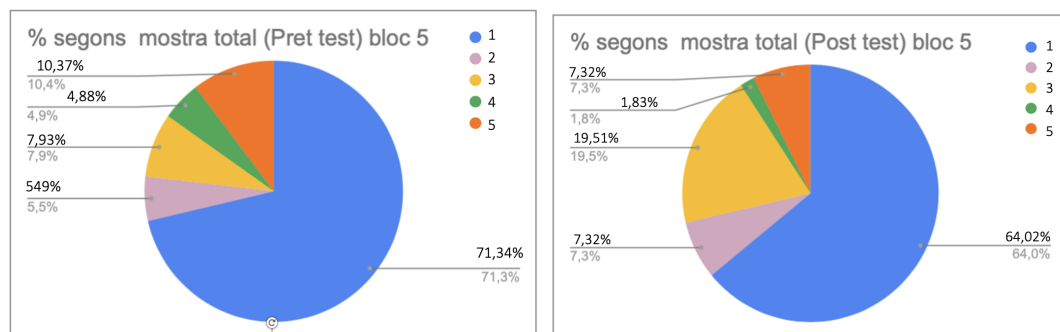
Segons la mostra total, la comparativa del bloc 5 suposa una disminució dels dos extrems. Els valors molt estereotipats (5) minoren a 3,05% i els valors gens estereotipats (1) a 7,32%. Els valors amb tendència a poc estereotip (2) milloren 1,83% i els de força estereotip (4) varien amb un decreixement del 3,05%. La modificació més notòria ha sigut pel valor indiferent amb un creixement de l'11,59% (vegeu taula 12 i imatge 7).

Taula 12. Taula comparativa dels resultats pre i posttest bloc 5 de l'instrument 1, adaptació de Granda et al. (2018).

TAULA RESULTATS BLOC 5 MOSTRA TOTAL																				
PRE TEST TOTAL	GRUP A I B	ÍTEM	NOIES					Total Noies	NOIS					Total Nois	Mostra completa					Mostra completa
			1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5	
		19	18	1	2	0	3		13	1	1	1	1		31	2	3	1	4	
		20	17	2	2	2	1		11	0	0	3	3		28	2	2	5	4	
		20.1	14	2	4	1	3		11	0	3	0	3		25	2	7	1	6	
		21	20	1	1	0	2		13	2	0	1	1		33	3	1	1	3	
Número total respostes			69	6	9	3	9	96	48	3	4	5	8	68	117	9	13	8	17	
% segons mostra intra grup sexe			71,88	6,25	9,38	3,13	9,38		70,59	4,41	5,88	7,35	11,76							
% segons sexe en relació mostra total			42,07	3,66	5,49	1,83	5,49		29,27	1,83	2,44	3,05	4,88		71,34	5,49	7,93	4,88	10,37	
% segons mostra total indiferent del sexe																				
POST TEST TOTAL	GRUP A I B	ÍTEM	NOIES					Total Noies	NOIS					Total Nois	Mostra completa					Mostra completa
			1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5	
		19	17	1	3	2	1		8	3	5	0	1		25	4	8	2	2	
		20	13	3	6	0	2		10	1	2	0	4		23	4	8	0	6	
		20.1	16	1	7	0	0		10	1	3	1	2		26	2	10	1	2	
		21	20	2	2	0	0		11	0	4	0	2		31	2	6	0	2	
Número total respostes			66	7	18	2	3	96	39	5	14	1	9	68	105	12	32	3	12	
% segons mostra intra grup sexe			68,75	7,29	18,75	2,08	3,13		57,35	7,35	20,59	1,47	13,24							
% segons sexe en relació mostra total			40,24	4,27	10,98	1,22	1,83		23,78	3,05	8,54	0,61	5,49		64,02	7,32	19,51	1,83	7,32	
% segons mostra total indiferent del sexe																				
COMPARATIVA MOSTRA TOTAL	ÍTEM 19-21	NOIES							NOIS						Mostra completa					
			1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5	
Dif. % segons mostra intra grup sexe			-3,13	1,04	9,38	-1,04	-6,25		-13,24	2,94	14,71	-5,88	1,47							
Dif. % segons sexe en relació mostra total			-1,83	0,61	5,49	-0,61	-3,66		-5,49	1,22	6,10	-2,44	0,61							
Dif % segons mostra total indiferent del sexe															-7,32	1,83	11,59	-3,05	-3,05	

Nota: taula dels percentatges del pretest i possttest de la mostra total on al final es calcula la diferència de percentatges entre els dos impactes segons sexe i mostra total de l'adaptació de l'instrument 1 de Granda et al. (2018), específicament del bloc 5.

Imatge 7. Gràfics resultats pretest i post test de la mostra total bloc 5 instrument 1, adaptació de Granda et al. (2018).

Nota: gràfics sectorials dels resultats pretest (esquerra) i posttest (dreta) en percentatges de la mostra total de l'adaptació de l'instrument 1 de Granda et al. (2018), específicament de les afirmacions del bloc 5.

Segons com indiquen les dades variable sexe de la mostra global, la comparativa de les dades del bloc 5 mostren que els valors de les noies han disminuït 1,83% a l'extrem gens estereotip (1) per un 5,49% en nois. El valor de tendència a poc estereotip (2) ha millorat un 0,61% en el sexe femení i un 1,22% en el masculí. La

tendència a força estereotip (4) minora en ambdós casos un 0,61% (noies) per un 2,44% (nois). Els valors relacionats amb la presència d'estereotip (5) decreix en les noies un 3,66% versus un augment en els nois del 0,61%. Finalment, el valor indiferent (3) creix significativament tant en noies com nois un 5,49% i 6,10%, respectivament.

Segons la variable intra grup sexe, en noies l'extrem gens estereotip (1) minora un 3,13% per una disminució dels nois del 13,24%. Els valors amb estereotip (5) no segueixen la mateixa tendència decreixent un 6,25% en noies versus un augment de l'1,47% en nois. On ambdós sexes presenten una millora és en la tendència a poc estereotip (2) augmentant un 1,04% (noies) i un 2,94% (nois). Aquesta tendència es repeteix, però minorant els percentatges a un 1,04% (noies) i 5,88% (nois) en el valor (4) de força estereotip. La xifra que representa la indiferència (3) augmenta significativament en noies un 9,38% i en nois un 14,71%.

6.2 Anàlisi instrument 2: Cuestionario de aceptabilidad social de la práctica de actividades físicas y Deportivas de Fernández et al. (2007)

Per analitzar els resultats de l'instrument 2 "Cuestionario de aceptabilidad social de la práctica de actividades físicas y Deportivas" de Fernández et al., (2007), s'han recopilat les dades de tots els pre i posttests administrats comptabilitzant les respostes seleccionades per la mostra segons cada resposta dicotòmica/tancada de dona/home/indiferent. Es recorda que els ítems del qüestionari estan estructurats i redactats considerant que la seva resposta com a (dona) es relaciona a atribuir a l'activitat física o esport com a principalment apropiat per ser practicat pel sexe femení i una resposta d'(home) com a principalment apropiat per ser practicat pel sexe masculí. L'autoria interpreta ambdues respostes (home i dona) com a tendència estereotipada. Pel que fa a la resposta (indiferent) l'autoria acorda el criteri d'absència d'estereotip.

Per fer l'anàlisi s'ha seguit el mateix procediment de càlcul i s'ha mantingut la mateixa relació amb les mostres que amb l'instrument 1, però en comptes de sumar els valors de l'escala Likert se sumen els valors dicotòmics.

En els resultats s'analitzarà l'estereotipació de gènere en dansa, primer amb relació a cada esport/activitat física del qüestionari i, posteriorment, l'autoria agrupa els esports considerats masculins, els femenins i els indiferents seguint la classificació de Crawford & Unger (2004, citat en Granda et al., 2018) (vegeu taula 14) i es fa una comparativa de l'evolució en la seva percepció de gènere abans i després de l'impacte DANCEFIT. Finalment, s'aïlla la variable Ballet i s'analitzen les dades d'aquesta activitat física.

El registre total de resultats es pot consultar en l'annex 4.

6.2.1.Resultats estereotipació qüestionari

Els **resultats de la mostra total** (indiferentment del sexe) mostren una lleugera millora. En el pretest un 21,44% de la mostra atorga a categoria masculina (homes) els esports i activitats físiques analitzades en el qüestionari per un 12,20% a la categoria femenina (dones). Una gran majoria (66,37%), mantenen el seu posicionament en el valor indiferent (vegeu taula 12 i imatge 8). Això comporta uns valors de tendència estereotipada anterior a l'impacte del 33,64% (21,44%+12,20%) per un 66,37% de tendència no estereotipada.

Els valors posteriors a l'impacte indiferentment del sexe (posttest) mostren una minoració de les conductes estereotipades (homes i dones) amb un 18,87% per homes i un 9,88% a dones. S'observa una lleugera millora a les conductes no estereotipades (indiferent) amb un 71,25%. Els valors de tendència, posteriors a l'impacte suposarien un 28,75% (18,87%+9,88%) com estereotipades versus un 71,25% com a no estereotipades (vegeu taula 11 i imatge 8).

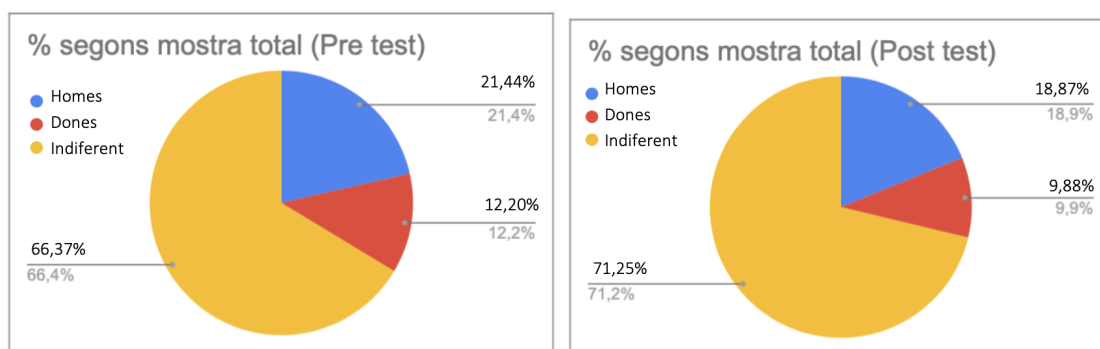
Comparativament, suposa una disminució del 2,57% dels valors home i d'un 2,31% dels dona per un augment del valor indiferent de 4,88%. És a dir, una disminució de l'estereotip de 4,88% (2,57% + 2,31%) versus un millora de no estereotip pel mateix percentatge (4,88%).

Taula 13. Taula comparativa de resultats mostra total instrument 2 “Cuestionario de aceptabilidad social de la pràctica de actividades físicas y Deportivas” de Fernández et al. (2007).

TAULA RESULTATS MOSTRA TOTAL INSTRUMENT 2													
PRE TEST	GRUP A I B	NOIES			Total Noies	NOIS			Total Nois	Mostra completa			Mostra completa
		Homes	Dones	Indiferent		Homes	Dones	Indiferent		Homes	Dones	Indiferent	
Número total respostes		74	61	321	456	93	34	196	323	167	95	517	779
% segons mostra intra grup sexe		16,23	13,38	70,39		28,79	10,53	60,68					
% segons sexe en relació mostra total		9,50	7,83	41,21		11,94	4,36	25,16					
% segons mostra total indiferent del sexe										21,44	12,20	66,37	
POST TEST	GRUP A I B	NOIES			Total Noies	NOIS			Total Nois	Mostra completa			Mostra completa
		Homes	Dones	Indiferent		Homes	Dones	Indiferent		Homes	Dones	Indiferent	
Número total respostes		55	44	357	456	92	33	198	323	147	77	555	779
% segons mostra intra grup sexe		12,06	9,65	78,29		28,48	10,22	61,30					
% segons sexe en relació mostra total		7,06	5,65	45,83		11,81	4,24	25,42					
% segons mostra total indiferent del sexe										18,87	9,88	71,25	
COMPARATIVA MOSTRA TOTAL		NOIES				NOIS				Mostra completa			
		Homes	Dones	Indiferent		Homes	Dones	Indiferent		Homes	Dones	Indiferent	
Dif. % segons mostra intra grup sexe		-4,17	-3,73	7,89		-0,31	-0,31	0,62					
Dif. % segons sexe en relació mostra total		-2,44	-2,18	4,62		-0,13	-0,13	0,26					
Dif % segons mostra total indiferent del sexe										-2,57	-2,31	4,88	

Nota: taula dels percentatges del pretest i posttest de la mostra total on al final es calcula la diferència de percentatges entre els dos impactes segons sexe i mostra total de l'instrument 2 de Fernández et al. (2007)

Imatge 8. Gràfics resultats pretest i posttest de la mostra total instrument 2, traducció de Fernández et al. (2007).

Nota: gràfics sectorials dels resultats pretest (esquerra) i posttest (dreta) en percentatges de la mostra total de l'adaptació de l'instrument 2 de Fernández et al. (2007).

Els **resultats segons la variable sexe de la mostra global** indiquen que del pretest de les noies, un 41,21% han mostrat conductes no estereotipades (indiferent) versus els nois amb 25,16%. Respecte als graus d'estereotip, les noies mostren un 9,50% d'esports i activitats físiques atorgades a homes i un 7,83% a dones. En canvi, els nois tenen 11,94% (homes) i un 4,36% (dones) (vegeu taula 13). Això comporta uns valors de tendència anterior a l'impacte

41,21% no estereotipada per un 17,33% (9,5%+7,83%) de tendència estereotipada en noies. En nois comporta uns valors de tendència anterior a l'impacte del 25,16% no estereotipada per un 16,3% (11,94%+4,36%) de tendència estereotipada.

En els valors posteriors a l'impacte (posttest) s'observa una millora de les conductes no estereotipades (indiferent) en les noies (45,83%) versus una sensible millora del 25,42% en els nois. Conseqüentment, hi ha una minoració de les conductes estereotipades 7,06% (homes) i 5,65% (dones) en les noies. En els nois també minoren els percentatges a 11,81% (homes) i 4,36% (dones) (vegeu taula 13).

Comparativament, en les noies suposa una disminució del 2,44% dels valors estereotipats homes i un 2,18% dels valors estereotipats dones per una minoració del 0,13% tant en homes com dones en el cas dels nois. Els valors no estereotip (indiferent) milloren un 4,62% en el sexe femení i un 0,26% en el sexe masculí (vegeu taula 13).

Els resultats segons **la variable intra grup sexe** indiquen que en el pretest de les noies, un 70,39% consideren que no hi ha estereotip en la pràctica d'esport i activitat física (indiferent) per un 60,68% dels nois. Les noies atorguen que un 16,23% de les activitats i esports són propis d'homes i un 13,38% de dones. Els percentatges dels nois són 28,79% (homes) i 10,53% (dones) (vegeu taula 13). Això comporta uns valors de tendència no estereotipada anterior a l'impacte del 70,39% (noies) i 60,68% (nois) per uns valors amb tendència estereotipada de 29,61% (16,23%+13,38%) en les noies i un 39,32% (28,79%+10,53%) en els nois (vegeu taula 11).

En els valors de les noies posteriors a l'impacte (posttest) s'observa una millora de les conductes no estereotipades (indiferent) amb un 78,29% versus a una millora en nois amb un 61,30%. Les conductes estereotipades pateixen una minoració a 12,06% (homes) i 9,65% (dones) en noies i de 28,48% (homes) i 10,22 (dones) en els nois. Els valors de tendència, posteriors a l'impacte

suposarien un 21,71% (12,06%+9,65%) com estereotipades versus un 78,29% com a no estereotipades en noies i un 38,7% (28,48%+10,22%) com estereotipades versus un 61,30% com a no estereotipades en nois (vegeu taula 13).

Comparativament, en noies suposa una disminució del 4,17% (homes) i 3,73% (dones) dels valors molt estereotipats i en nois una disminució del 0,31% en homes i dones. Pel que fa al valor indiferent, millora un 7,89% en noies per un 0,62% en nois.

6.2.2. Resultats estereotipació segons agrupació de gènere esports/activitat física seguint criteris de Crawford & Unger (2004, citat en Granda et al. 2018)

La recerca segueix els criteris de Crawford & Unger (2004, citat en Granda et al., 2018) per categoritzar quins esports i activitats físiques la societat agruparia a un gènere masculí o femení (vegeu taula 14). Les activitats que l'autoria ha considerat que no encaixaven amb una classificació estricta, s'han englobat dins l'agrupació esports i activitats físiques indiferents.

Taula 14. Taula classificació EM, EF i EI

ESPORTS/ACTIVITATS FÍSQUES MASCULINS (EM)	ESPORTS/ ACTIVITATS FÍSQUES FEMENINS (EF)	ESPORTS/ ACTIVITATS FÍSQUES INDIFERENTS (EI)
Predomina força, resistència, agressivitat i risc.	Predomina flexibilitat, ritme, expressió, elasticitat i coordinació.	No concloent
Atletisme, handbol, ciclisme, escalada, esquí, natació, futbol, futbol sala, piragüisme i rem.	Gimnàstica rítmica, ballet/dansa.	Bàsquet, esgrima, arts marcial, tenis, altres esports de raqueta i voleibol.

Nota: taula que recull com a classificat l'autoria els esports i activitats físiques segons gènere seguint els criteris de Crawford & Unger (2004, citat en Granda et al., 2018).

Per fer més esquemàtica la lectura de resultats, com que el procediment és el mateix que l'instrument 1, l'autoria presenta les dades de les agrupacions de manera sintètica.

1. Esports/ activitats físiques considerades masculines

Pretest

- Respostes ** tendència no estereotipada** = 69,84%
- Respostes **tendència estereotipada** (23,73%+6,43%) = 30,16%

Posttest

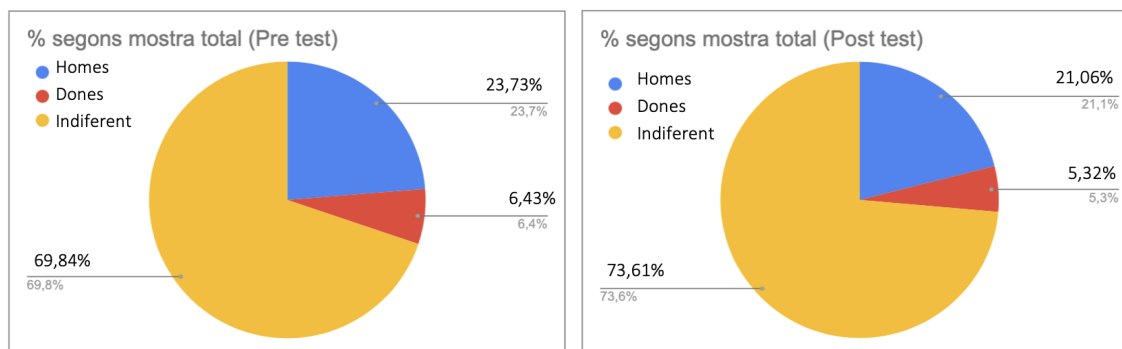
- Respostes ** tendència no estereotipada** = 73,61%
- Respostes **tendència estereotipada** (21,06%+5,32%) = 26,38%

Comparativament, la mostra total del bloc EM posterior a l'impacte, suposa una millora dels valors no estereotip (indiferent) del 3,77% per una minora del valor home del 2,66% i de l'1,11% del valor dona (vegeu taula 14 i imatge 9).

Taula 15. Taula comparativa dels resultats pre i posttest bloc EM de instrument 2 traducció de Fernández et al. (2007).

TAULA RESULTATS MOSTRA TOTAL COMPARATIVA EM														
PRE TEST TOTAL	GRUP A I B	ÍTEM	NOIES			Total Noies	NOIS			Total Nois	Mostra completa			Mostra completa
			Esports masculins	Homes	Dones		Indiferent	Homes	Dones		Indiferent	Homes	Dones	
Número total respostes			50	20	194	264	57	9	121	187	107	29	315	451
% segons mostra intra grup sexe			18,94	7,58	73,48		30,48	4,81	64,71					
% segons sexe en relació mostra total			11,09	4,43	43,02		12,64	2,00	26,83					
% segons mostra total indiferent del sexe											23,73	6,43	69,84	
POST TEST TOTAL	GRUP A I B	ÍTEM	NOIES			Total Noies	NOIS			217,80461: Total Nois	Mostra completa			Mostra completa
			Esports masculins	Homes	Dones		Indiferent	Homes	Dones		Indiferent	Homes	Dones	
Número total respostes			42	14	208	264	53	10	124	187	95	24	332	451
% segons mostra intra grup sexe			15,91	5,30	78,79		28,34	5,35	66,31					
% segons sexe en relació mostra total			9,31	3,10	46,12		11,75	2,22	27,49					
% segons mostra total indiferent del sexe											21,06	5,32	73,61	
COMPARATIVA MOSTRA TOTAL		ÍTEM	NOIES			NOIS			Mostra completa					
		Esports masculins	Homes	Dones	Indiferent		Homes	Dones	Indiferent		Homes	Dones	Indiferent	
Dif. % segons mostra intra grup sexe			-3,03	-2,27	5,30		-2,14	0,53	1,60					
Dif. % segons sexe en relació mostra total			-1,77	-1,33	3,10		-0,89	0,22	0,67					
Dif % segons mostra total indiferent del sexe											-2,66	-1,11	3,77	

Nota: taula dels percentatges del pretest i posttest de la mostra total dels ítems Esports masculins on al final es calcula la diferència de percentatges entre els dos impactes segons sexe i mostra total de l'instrument 2 de Fernández et al. (2007)

Imatge 9. Gràfics resultats pretest i posttest de la mostra total bloc EM

Nota: gràfics sectorials dels resultats pretest (esquerra) i posttest (dreta) en percentatges de la mostra total de la traducció de l'instrument 2 de Fernández et al. (2007) dels ítems esports masculins.

Comparant la variable sexe de la mostra total dels valors posteriors a l'impacte, s'indica en noies una millora de les conductes no estereotipades (indiferent) de 3,10% per una sensible millora en nois (0,67%). En el cas de conductes estereotipades, les noies presenten una minoració del percentatge homes (1,77%) i dones (1,33%) versus en el cas dels nois que hi ha una minoració 0,89% (homes), però un augment del 0,22% en el valor dones (vegeu taula 15).

L'anàlisi comparatiu de la variable intra grup sexe, mostra que en noies hi ha una millora significativa en la tendència sense estereotip (indiferent) de 5,3% versus a un 1,60% en nois. De l'estereotip home, les noies mostren un descens del 3,03% i els nois del 2,14%. No es repeteix la tendència en el valor dones, on el percentatge de les noies minora 2,27%, però el dels nois augmenta 0,53% (vegeu taula 15).

2. Esports/ activitats físiques considerades femenines

Pretest

- Respostes ****tendència no estereotipada**** = 41,46%
- Respostes ****tendència estereotipada**** (2,44%+56,10%) = 58,54%

Posttest

- Respostes ****tendència no estereotipada**** = 48,78%

- Respostes ****tendència estereotipada**** (3,66%+47,56%) = 51,22%

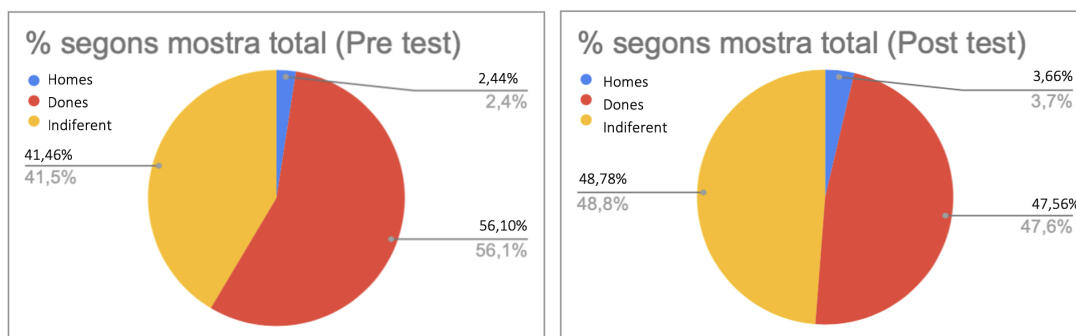
Segons la mostra total, la comparativa del bloc EF suposa una millora del valor indiferent (7,32%) per una millora del valor estereotip home (1,22%) i una minoració del valor estereotip dona (8,54%) (vegeu taula 16 i imatge 10).

Taula 16. Taula comparativa dels resultats pre i posttest bloc EF de instrument 2 traducció de Fernández et al. (2007).

TAULA RESULTATS MOSTRA TOTAL EF														
PRE TEST TOTAL	GRUP A I B	ÍTEM	NOIES			Total Noies	NOIS			Total Nois	Mostra completa			Mostra completa
			Homes	Dones	Indiferent		Homes	Dones	Indiferent		Homes	Dones	Indiferent	
		Esports femenins												
Número total respostes			1	27	20	48	1	19	14	34	2	46	34	82
% segons mostra intra grup sexe			2,08	56,25	41,67		2,94	55,88	41,18					
% segons sexe en relació mostra total			1,22	32,93	24,39		1,22	23,17	17,07					
% segons mostra total indiferent del sexe											2,44	56,10	41,46	
POST TEST TOTAL	GRUP A I B	ÍTEM	NOIES			Total Noies	NOIS			Total Nois	Mostra completa			Mostra completa
			Homes	Dones	Indiferent		Homes	Dones	Indiferent		Homes	Dones	Indiferent	
		Esports femenins												
Número total respostes			1	22	25	48	2	17	15	34	3	39	40	82
% segons mostra intra grup sexe			2,08	45,83	52,08		5,88	50,00	44,12					
% segons sexe en relació mostra total			1,22	26,83	30,49		2,44	20,73	18,29					
% segons mostra total indiferent del sexe											3,66	47,56	48,78	
COMPARATIVA MOSTRA TOTAL		ÍTEM	NOIES			NOIS			Mostra completa					
		Esports femenins	Homes	Dones	Indiferent	Homes	Dones	Indiferent	Homes	Dones	Indiferent			
Dif. % segons mostra intra grup sexe			0,00	-10,42	10,42	2,94	-5,88	2,94						
Dif. % segons sexe en relació mostra total			0,00	-6,10	6,10	1,22	-2,44	1,22						
Dif % segons mostra total indiferent del sexe									1,22	-8,54	7,32			

Nota: taula dels percentatges del pretest i posttest de la mostra total dels ítems Esports femenins on al final es calcula la diferència de percentatges entre els dos impactes segons sexe i mostra total de la traducció de l'instrument 2 de Fernández et al. (2007).

Imatge 10. Gràfics resultats pretest i posttest de la mostra total bloc EF, instrument 2, traducció Fernández et al. (2007).

Nota: gràfics sectorials dels resultats pretest (esquerra) i posttest (dreta) en percentatges de la mostra total de la traducció de l'instrument 2 de Fernández et al. (2007) dels ítems esports femenins.

Segons com indiquen les dades variable sexe de la mostra total, la comparativa de les dades del bloc EF mostren que els valors de les noies han millorat un 6,10% a l'extrem gens estereotip (indiferent) i un 1,22% en nois. El valor de tendència a estereotip homes s'ha mantingut en noies i ha augmentat un 1,22 en nois. El valor tendència a estereotip dona ha minorat 6,10% en noies i 2,44% en nois (vegeu taula 16).

Segons la variable intra grup sexe, en noies el valor sense estereotip (indiferent) millora un 10,42% i en nois un 2,94%. Els valors amb estereotip home no varien en les noies i augmenten un 2,94% en els nois. Pel que fa als valors amb estereotip dona disminueixen un 10,42% en noies i un 5,88% en els nois (vegeu taula 16).

3. Esports/ activitats físiques considerades indiferents

Pretest

- Respostes **tendència no estereotipada** = 68,29%
- Respostes **tendència estereotipada** (23,58%+8,13%) = 31,71%

Posttest

- Respostes **tendència no estereotipada** = 74,39%
- Respostes **tendència estereotipada** (19,92%+5,69%) = 31,71%

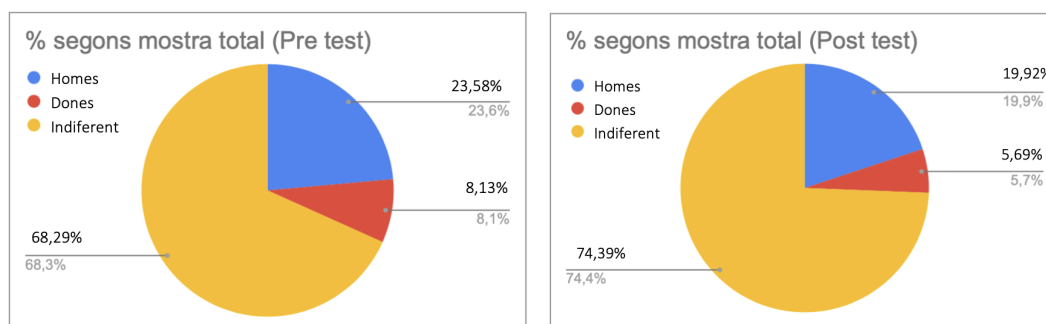
Segons la mostra total, la comparativa del bloc EI suposa una millora del valor indiferent (6,10%) per una minoració del valor estereotip home (3,66%) i del valor estereotip dona (2,44%) (vegeu taula 17 i imatge 11).

Taula 17. Taula comparativa dels resultats pre i posttest bloc EI de instrument 2, traducció de Fernández et al. (2007).

TAULA RESULTATS MOSTRA TOTAL EI																
PRE TEST TOTAL		GRUP A I B	ÍTEM	NOIES			Total Noies	NOIS			Total Nois	Mostra completa			Mostra completa	
			Esports indiferents	Homes	Dones	Indiferent		Homes	Dones	Indiferent		Homes	Dones	Indiferent		
Número total respostes				23	14	107	144	35	6	61	102	58	20	168	246	
% segons mostra intra grup sexe				15,97	9,72	74,31		34,31	5,88	59,80						
% segons sexe en relació mostra total				9,35	5,69	43,50		14,23	2,44	24,80						
% segons mostra total indiferent del sexe												23,58	8,13	68,29		
POST TEST TOTAL		GRUP A I B	ÍTEM	NOIES			Total Noies	NOIS			Total Nois	Mostra completa			Mostra completa	
			Esports indiferents	Homes	Dones	Indiferent		Homes	Dones	Indiferent		Homes	Dones	Indiferent		
Número total respostes				12	8	124	144	37	6	59	102	49	14	183	246	
% segons mostra intra grup sexe				8,33	5,56	86,11		36,27	5,88	57,84						
% segons sexe en relació mostra total				4,88	3,25	50,41		15,04	2,44	23,98						
% segons mostra total indiferent del sexe												19,92	5,69	74,39		
COMPARATIVA MOSTRA TOTAL			ÍTEM	NOIES			NOIS			Mostra completa						
			Esports indiferents	Homes	Dones	Indiferent	Homes	Dones	Indiferent	Homes	Dones	Indiferent				
Dif. % segons mostra intra grup sexe				-7,64	-4,17	11,81	1,96	0,00	-1,96							
Dif. % segons sexe en relació mostra total				-4,47	-2,44	6,91	0,81	0,00	-0,81							
Dif % segons mostra total indiferent del sexe											-3,66	-2,44	6,10			

Nota: taula dels percentatges del pretest i posttest de la mostra total dels ítems Esports indiferent on al final es calcula la diferència de percentatges entre els dos impactes segons sexe i mostra total de l'instrument 2, traducció de Fernández et al. (2007)

Imatge 11. Gràfics resultats pretest i posttest de la mostra total bloc EI, instrument 2, traducció de Fernández et al. (2007).

Nota: gràfics sectorials dels resultats pretest (esquerra) i posttest (dreta) en percentatges de la mostra total de la traducció de l'instrument 2 de Fernández et al. (2007) dels ítems esports indiferent.

Segons com indiquen les dades variable sexe de la mostra total, la comparativa de les dades del bloc EI mostren que els valors de les noies han millorat un 6,91% a l'extrem gens estereotip (indiferent) versus una minoració del 0,81% en nois. El valor de tendència a estereotip homes ha disminuït en noies un 4,47% versus un augment del 0,81% en nois. El valor tendència a estereotip dona ha minorat 2,44% en noies i no ha presentat canvis en els nois (vegeu taula 17).

Segons la variable intra grup sexe, en noies el valor sense estereotip (indiferent) millora un 11,81% versus una minoració en nois de 1,96%. Els valors amb estereotip home varien en les noies disminuint un 7,64% versus un augment en els nois del 1,96%. Pel que fa als valors amb estereotip dona disminueixen un 4,17% en noies i és manté constant en nois (vegeu taula 17).

4. Estudi de l'activitat física ballet/dansa

Pretest

- Respostes ****tendència no estereotipada**** = 41,46%
- Respostes ****tendència estereotipada**** (4,88%+53,66%) = 58,54%

Posttest

- Respostes ****tendència no estereotipada**** = 53,66%%
- Respostes ****tendència estereotipada**** (4,88%+41,46%) = 46,34%

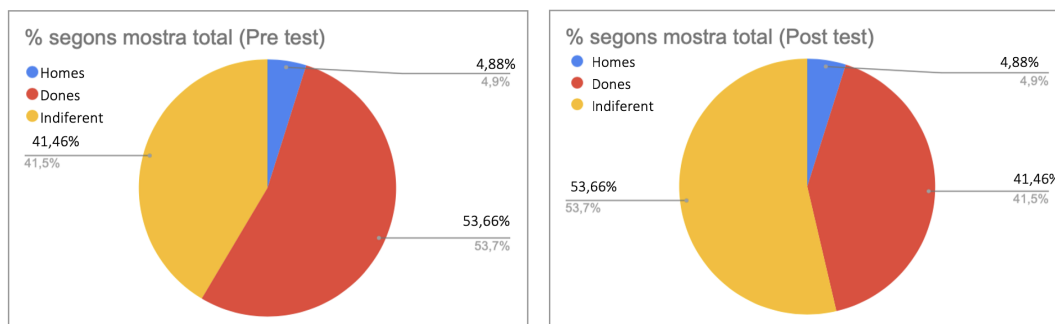
Segons la mostra total, la comparativa de l'ítem ballet/dansa suposa una millora del valor indiferent (12,20%) per una minoració del valor estereotip dona del mateix percentatge (12,20). El valor estereotip home no presenta variacions (vegeu taula 18 i imatge 12).

Taula 18. Taula comparativa dels resultats pre i posttest ítem ballet/dansa de instrument 2 traducció de Fernández et al. (2007).

TAULA RESULTATS MOSTRA TOTAL BALLET																
PRE TEST	GRUP A I B	ÍTEM	NOIES				Total Noies	NOIS				Total Nois	Mostra completa			Mostra completa
			Homes	Dones	Indiferent			Homes	Dones	Indiferent			Homes	Dones	Indiferent	
		Ballet/dansa														
Número total respostes			1	13	10	24		1	9	7	17		2	22	17	41
% segons mostra intra grup sexe			4,17	54,17	41,67			5,88	52,94	41,18						
% segons sexe en relació mostra total			2,44	31,71	24,39			2,44	21,95	17,07						
% segons mostra total indiferent del sexe													4,88	53,66	41,46	
POST TEST	GRUP A I B	ÍTEM	NOIES				Total Noies	NOIS				Total Nois	Mostra completa			Mostra completa
			Homes	Dones	Indiferent			Homes	Dones	Indiferent			Homes	Dones	Indiferent	
		Ballet/dansa														
Número total respostes			1	9	14	24		1	8	8	17		2	17	22	41
% segons mostra intra grup sexe			4,17	37,50	58,33			5,88	47,06	47,06						
% segons sexe en relació mostra total			2,44	21,95	34,15			2,44	19,51	19,51						
% segons mostra total indiferent del sexe													4,88	41,46	53,66	
COMPARATIVA MOSTRA TOTAL		ÍTEM	NOIES					NOIS					Mostra completa			
			Homes	Dones	Indiferent			Homes	Dones	Indiferent			Homes	Dones	Indiferent	
		Ballet/dansa														
Dif. % segons mostra intra grup sexe			0,00	-16,67	16,67			0,00	-5,88	5,88						
Dif. % segons sexe en relació mostra total			0,00	-9,76	9,76			0,00	-2,44	2,44						
Dif % segons mostra total indiferent del sexe													0,00	-12,20	12,20	

Nota: taula dels percentatges del pretest i posttest de la mostra total dels ítems ballet/dansa on al final es calcula la diferència de percentatges entre els dos impactes segons sexe i mostra total de la traducció de l'instrument 2 de Fernández et al. (2007)

Imatge 12. Gràfics resultats pretest i posttest de la mostra total ítem ballet/dansa, instrument 2, traducció de Fernández et al. (2007).

Nota: gràfics sectorials dels resultats pretest (esquerra) i posttest (dreta) en percentatges de la mostra total de la traducció de l'instrument 2 de Fernández et al. (2007) de l'ítem ballet/dansa.

Segons com indiquen les dades variable sexe de la mostra total, la comparativa de les dades de l'ítem ballet/dansa mostren que els valors de les noies han millorat un 9,76% a l'extrem gens estereotip (indiferent) per un 2,44% en nois. El valor de tendència a estereotip homes no ha variat en cap dels sexes. El valor tendència a estereotip dona minora 9,76% en noies i 2,44% en els nois (vegeu taula 18).

Segons la variable intra grup sexe, en noies el valor sense estereotip (indiferent) millora un 16,67% per un 5,88% en nois. Els valors amb estereotip home no presenten variacions en cap dels sexes. Pel que fa als valors amb estereotip dona disminueixen un 16,67% en noies i 5,88% en nois (vegeu taula 18).

6.3 Anàlisi instrument 3: entrevista sobre els estereotip de gènere en el docent d'educació física

Per analitzar els resultats de l'instrument 3, una entrevista d'autoria pròpia validada pel tutor de la Facultat i la mestra de l'escola, es fa un buidatge categoritzant les reflexions més rellevants de l'entrevistat (la mestra d'educació física del grup mostra) referents a l'objecte d'estudi. Cada pregunta fa referència a una de les temàtiques dels blocs de l'adaptació de l'instrument 1 "Creences i

estereotips de gènere cap a l'activitat física i esport" de Granda et al. (2018) (vegeu taula 4 i annex 1).

La informació s'estructura relacionant cada pregunta de l'entrevista amb un apartat de l'instrument 1 (vegeu taula 19). A la segona columna es puntualitza a quina pregunta de l'entrevista es fa referència (vegeu annex 3) fent ús del codi de numeració i, tot seguit se cita què ha respost l'entrevistada i és d'interès per la recerca. Finalment, la quarta columna destaca la presència de canvis rellevants en l'entrevistada des de la perspectiva docent abans i després de l'impacte DANCEFIT.

Taula 19. Taula comparativa dels resultats pre i post impacte instrument 3.

ANÀLISI INSTRUMENT 3			
BLOCS INSTRUMENT 1	ENTREVISTA PRÈVIA A L'IMPACTE	ENTREVISTA POSTERIOR A L'IMPACTE	CANVIS RELLEVANTS
Estereotips sobre l'activitat física i esport associats al gènere	Pregunta Pre-8: als nens els agrada molt més participar en activitats esportives i competitives i a les nenes en temes d'expressió corporal, reptes en grup...	Pregunta Post-8: en general les noies gaudeixen més no només el ballet sinó tot el que és expressió corporal perquè els nens els costa més expressar-se davant dels altres. Pregunta Post-9: en general les noies prefereixen propostes de dansa i els nens d'esport i atletisme.	No es destaca cap canvi en la percepció del docent.
	Pregunta Pre-8: diria que és quelcom cultural, des de petits ja agafen el rol si és futbol jo ja no jugo perquè no me la	Pregunta Post-8: a les nenes els agrada més la dansa. Potser és per vergonya perquè si deixes al	Manté la idea de comoditat o necessitat d'intimitat per desenvolupar activitats

	passaran o no soc igual de bona que els altres. Si treus els nens del pati, estic segura que nenes es posaran a jugar a futbol perquè se sentiran més còmodes entre elles.	nen sol ballant és feliç, però davant de la resta i que els altres el vegin...	associades al gènere oposat.
	Pregunta Pre-8.1: si treus totes les nenes, els nens potser ballarien sense tanta vergonya, però si poguessin triar entre això (dansar) o una altra cosa, escollirien l'altra. Potser és per un component genètic, ho desconec.	Pregunta Post-12.1: a qualsevol dansa els nens em pregunten "he de fer ball jo?", "no m'agrada el ball, mai he ballat". És desconexença moltes vegades, de no haver-s'hi posat mai.	Canvi de perspectiva. Es passa d'assenyalar com a causa genètica el fet que els nens no dansin a plantejar-se si és un tema de tenir l'oportunitat de provar-ho. Es reafirma la no predisposició dels nens a fer propostes de dansa en un primer moment.
Diferències associades al gènere i la seva relació amb l'activitat física	Pregunta Pre-7: a aquesta edat (P4) no hi ha diferències de gènere, potser quan són més grans sí perquè són biològicament diferents. On hi ha diferències podria ser en l'actitud.	Pregunta Post-10: en dansa no hi ha diferències entre l'execució dels nois i noies.	Manté la posició de no diferència de sexe pel que fa a habilitats a l'edat d'escolarització primària.
	Pregunta Pre-7: al revés, a aquestes edats (P4), moltes vegades en esports que dius que segur que els nens tiren més, com va passar a l'atletisme, hi ha moltes nenes que	Pregunta Post-10: al revés diria que els nois són més coordinats i tot. En elegància potser les noies són més fines i no tan brutes.	Apunta com a vegades les creences "expectatives" sobre els resultats que s'esperen de cada sexe en practicar una activitat

	sobrepassen els nens.		física/esport trenquen l'estereotip. Ho exemplifica amb l'estereotip que les noies haurien de ser més coordinades en dansa, però la pràctica educativa li ha fet veure que no és així. Reforça, però, la idea que les noies són més elegants que els nois.
Creences sobre l'activitat física i esport i gènere	Pregunta Pre-10: en nens no hi ha diferències en habilitats, però entre homes i dones, sí. Per genètica els homes són molt més corpulents, tenen més capacitat pulmonar... si parlem de "tops", sempre estaran els homes per davant les dones.	Pregunta Post-8: els comentaris dels nois és "és que jo no en sé", "és que a mi no se'm dona bé". Si ja tenen això integrat, pot ser que la resta ho vegi els hi fa vergonya. A qui no li feia vergonya era aquell alumne que sabia que era bo.	Denota la idea que tot i que en nens genèticament no hi hauria diferències en l'execució d'habilitats, les creences sobre les pròpies habilitats poden condicionar el desenvolupament d'aquestes.
	Pregunta Pre-10.1: en dansa hi ha molt pocs homes amb relació a dones que practiquin això, però si s'hi posessin ens opacarien com a tots els esports.	Pregunta Post-12.1: a qualsevol dansa els nens em pregunten "he de fer ball jo?", "no m'agrada el ball, mai he ballat". És desconeixença moltes vegades, de no haver-s'hi posat mai.	Es reafirma la idea que hi ha poca participació de l'home en dansa per desconeixença.
Esport i gènere	Pregunta Pre-11: depèn de l'activitat	Pregunta Post-13: en dansa les noies	Es reafirma la importància de la

	física té una valoració o una altra dins la societat. Per exemple, el futbol s'associa més als homes que a les dones. Si un nen de 10 anys diu "vull fer ballet", serà com un xoc per la família potser. Encara que ho faci superbé i no hi hagi cap relació que puguin imaginar-se.	agafen més el rol líder perquè veuen que "això m'agrada, vaig a fer-ho". Però qui lidera no depèn tant del sexe sinó de qui és més hàbil. En esports els nens estan més acostumats "això ho domino jo i ho vaig a demostrar". En dansa si hi hagués un noi i una noia molt bons, crec que agafaria el rol la noia.	valoració social externa a l'hora d'agafar una actitud o altra davant un esport sent les noies qui lideren en dansa i els nois en futbol.
	Pregunta Pre-11: socialment hi ha diferències en el fet que acceptes més uns esports, activitat física que altres. La dansa està més ben valorada en el sexe femení, potser no valorada, però sí més ben acceptada.	Pregunta Post-5: si ho fas a primer de primària ells no tindran un canvi de res perquè a aquella edat la majoria accepta fer tot i els agrada ballar. És quan comencen a ser més grans que comencen a separar-se, els comença a fer més vergonya i ho associen més a un gènere que un altre.	Atorga al factor edat de l'infant l'existència de diferències pel que fa a acceptació de participar en una activitat esportiva en funció del gènere.
Les classes d'E.F. i el gènere	Pregunta Pre-9: jo sempre crec que si jo puc, tu també has de poder. Hi ha diferències d'habilitats, però no per qüestió de gènere.	Sense resposta equivalent.	Absència de comparativa

	Pregunta Pre-12: els tres primers anys que vaig fer pràctiques a diferents escoles, no vaig veure mai expressió corporal. Depèn del docent, de si s'ho creu o no... cada un tira cap al que més li agrada.	Sense resposta equivalent	Absència de comparativa
Altres (preguntes no relacionades directament amb cap bloc de l'instrument 1, però d'interès per la recerca)	Pregunta Pre-14: els nens a cicle mitjà ja tenen molts prejudicis i si incideixes en el nen, no ho fas a la societat ni al seu entorn. Al revés, potser després crees contradiccions entre l'escola i casa (...) i el que diuen a casa és missa.	Pregunta Post-6: el que veuen a casa és el que hi ha.	Manté la idea de la importància de la família en la creació i manteniment d'estereotip.
	Pregunta Pre-15: caldria continuar treballant a l'escola en aquesta línia perquè quan estiguin en un altre moment maduratiu els permetrà adonar-se de comportaments anteriors que canviarien, però que en el seu moment (primària) no estaven preparats per fer.	Pregunta Post-5: per participació com més petits millor, però per reflexió i canvis al revés, com més grans millor perquè tenen la capacitat de reflexionar i qüestionar-se.	Manté la idea que l'edat dels infants és un punt important a l'hora de trencar o qüestionar-se estereotips adquirits.

Nota: taula comparativa on es destaquen els canvis més rellevants de les respostes a l'entrevista feta a la mestra d'educació física del grup mostra abans i després de l'impacte DANCEFIT. S'organitzen segons els blocs de l'adaptació del qüestionari de Granda et al. (2018).

7. DISCUSSIÓ I CONCLUSIONS

A partir de l'anàlisi dels resultats, l'autoria mostra una possible interpretació de les dades respecte al tema d'estudi "Ballet i estereotips de gènere: conscienciació de la condició física del ballarí per minorar els estereotips de gènere en dansa clàssica contemporània". Primer s'analitza els estereotips existents en la dansa clàssica contemporània i, en segon lloc, l'efecte que ha tingut l'impacte (DANCEFIT) en ells i la seva possible minoració.

Les argumentacions es recolzen en dades obtingudes a partir de l'anàlisi de resultats de l'adaptació de l'instrument 1 de Granda et al. (2018), d'ara endavant referit en la recerca com a *I1-bloc(número corresponent)*; la traducció de l'instrument 2 de Fernández et al. (2007), d'ara endavant referit en la recerca com a *I2- bloc(nom del bloc)* i de l'instrument 3 que és l'entrevista d'autoria pròpia, d'ara endavant referit a la recerca com a *I3*. També es recorda que quan es fa referència a percentatges de l'instrument 1, se sumen els valors 1 i 2 per denotar una **tendència no estereotipada** i els 4 i 5 de l'escala Likert per a una **tendència estereotipada**; per l'instrument 2, es fa referència a tendència estereotipada a la suma dels percentatges dels valors home i dona i a tendència estereotipada els percentatges del valor d'indiferent.

L'anàlisi genèrica de la recerca confirma la presència d'estereotips de gènere en la dansa abans de l'impacte amb un percentatge del 31,43% (l'I1-mostra total), sent més elevat en noies (17,17%) que en nois (14,26%) (prenent com a referència el percentatge segons sexe amb relació a la mostra total). Aquesta tendència es confirma en l'anàlisi de I2-mostra total on un 33,64% de la mostra també tindria creences estereotipades, sent un 17,33% les noies i un 16,3% els nois. D'aquesta manera, quedaria constància que els estereotips de gènere en dansa no són exclusius en els nois, sinó que ambdós gèneres els manifesten demostrant que tots dos actuen sota l'acceptació de les normes socials per les quals els homes han d'actuar com a homes i les dones com a dones, com expliquen Schmalz & Kerstetter (2006).

Més concretament, es confirmaria que el ballet/dansa continua essent una activitat física atribuïda al sexe femení, tal com afirma Cratty (1933, citat en Alley & Hicks, 2005). En específic, els resultats anteriors a l'impacte han indicat que un 53,66% (I2-mostra ballet) de la mostra atorga el ballet/dansa de ser específicament apropiat per dones. Aquestes xifres indicarien que és una activitat física procliu a l'estereotipació de gènere, com defensen Halliman et al. (1990, citat a Alley & Hicks, 2005).

A través de l'estudi també es reafirmaria que els estereotips de gènere fomenten la creença que hi ha activitats més apropiades per a les dones i altres per als homes, tal com especifiquen Amurrio et al. (2009) i Koivulla (1995, citat en Schmalz & Kerstetter, 2006). Les xifres anteriors a l'impacte indiquen com un 56,10% (I2-comparativa EF) de la mostra atribueix al sexe femení els esports que s'engloben dins la categoria dona, seguint la classificació de Crawford & Unger (2004, citat en Granda et al., 2018), i del bloc d'esports masculins un 23,73% (I2-comparativa EM) respon que són apropiats per homes versus un 6,43% que els atribueix en dones. Per tant, l'autoria corroboraria que les activitats vinculades al sexe femení serien les que es relacionen amb la flexibilitat, ritme, expressió, elasticitat i coordinació i les del sexe masculí amb la força, resistència, agressivitat i risc, seguint el criteri de Crawford & Unger (2004, citat en Granda et al., 2018). Aquesta diferència també la destaca la mestra d'educació física (I3) on a la seva docència observa que activitats de ritme, expressió i dansa les gaudeixen més les noies i els nois les d'esports, atletisme...

Tanmateix, la investigació també permetria afirmar la idea de Schmalz & Kerstetter (2006), que defensen que es troba més acceptable que una noia participi en un esport/activitat física considerada pròpia de nois que viceversa, ja que hi ha un valor més elevat del grau indiferent (sense estereotip) en els esports considerats masculins (69,84%) que en els femenins (41,46%) de l'I2-comparativa EF i comparativa EM.

Un altre estereotip gira entorn la idea de Cavaller et al. (2020) en línia amb Schmalz & Kerstetter (2006) que destaquen que pels nois és més difícil accedir al

camp de la dansa, una activitat física pròpia del gènere oposat. Per una banda, les dades de l'estudi indicarien que un 28,04% (I1-b4) de la mostra identificaria diferències pel que fa al suport que ofereix la família i la societat en la pràctica d'esports i activitats físiques pròpies del gènere o oposades a aquest i les barreres i el reconeixement social que té un home o una dona en practicar un esport propi al seu gènere o oposat a aquest per un 51,22% (I1-b4) que consideraria que no. Per altra banda, com que un 20,73% (I1-b4) de la mostra es mostra indiferent, una resposta que l'autoria –tenint present com es troben plantejades les preguntes– la traduiria com a alumnes que tenen una desconexió envers el tema, es podria considerar la idea de Granda et al. (2018) qui detecten que l'atribució social d'una manera d'actuar pels homes i una per les dones és un procés tan arrelat a la cultura que de manera inconscient la població les percep com a biològiques influenciades per factors com la família, l'escola, la religió i la tradició (Cavaller et al., 2020; Granda et al., 2018). És a dir, podria ser que els infants de la mostra no siguin conscients d'aquestes barreres o dificultats perquè ja no es plantegen practicar un esport diferent de l'atorgat pel seu sexe “potser d'entrada la dansa és per noies perquè socialment a l'home ja no se li dona l'oportunitat de provar-ho i, per això a aquestes edats ja tenen molts prejudicis”, com deixa constància la mestra entrevistada (I3). Considerant tots els punts, només es podria afirmar que alguns alumnes de la mostra no tenen una percepció clara sobre aquest tema. Podria ser que mostressin contradiccions entre les expectatives socials que saben que s'han de complir i les seves pròpies experiències o opinions personals havent de combatre el que la docent definia com a “l'existència de contradiccions entre escola a casa” (I3).

Les dades de la investigació indicarien que la mostra consideraria igual d'aptos pel que fa al desenvolupament físic tant nois com noies per practicar qualsevol esport o activitat física, ja que hi ha una absència de tendència d'estereotip anterior a l'impacte del 71,55% (I1-b3), una perspectiva també compartida amb la mestra d'educació física entrevistada (I3). No obstant això, els resultats mostrarien que tot i sentir-se igual d'aptos, alguns no es veuen igual d'hàbils (32,05% consideren que hi ha diferències –I1-b2–) davant de pràctiques de dansa/ballet, sent en un 8,13% les noies i un 4,88% els nois en relació a la mostra

total segons sexe. El fet que històricament els nois no hagin participat en activitats de dansa per por de ser estigmatitzats com homosexuals o de rebre la categoria de poc masculins (Alley & Hicks, 2005; Messner, 2002, citat en Schmalz & Kerstetter, 2006; Cavaller et al., 2020; Fort, 2015) podria ser el motiu pel qual els nois consideren que tenen menys habilitats, ja que no han practicat aquesta disciplina tant com les noies. “No hi ha tants referents en homes”, destaca la mestra (I3). A més, que els nois presentin un percentatge menor pel que fa a creure que hi ha més diferències podria ser per, com hem mencionat abans la “desconeixença” que la tutora remarcava (I3). Si els estereotips de gènere dicten i les normes socials que si ets home o dona és més adequat practicar esports que demanen d’unes habilitats específiques o unes altres (Schmalz & Kerstetter, 2006; Sáinz et al., 2004; Amurrio et al., 2009; Koivulla, 1995 citat en Schmalz & Kerstetter, 2006), seria possible que els alumnes pensin que participar en un esport de gènere oposat on socialment es valora que es requereixen les habilitats específiques contràries a les seves, marcaria una diferència de nivell. Una pràctica que la mestra d’educació física destaca i podria corroborar la hipòtesi és el supòsit de si hi ha un nen i una nena igual d’hàbils en futbol, segurament prendria el rol el noi, però en dansa la noia (I3). La docent considera que lidera qui més domini percep que té en la matèria, sent en la dansa la noia (I3). A més, posa èmfasi en el fet de l’autopercepció, i com les creences sobre unes habilitats poden afectar el desenvolupament d’aquestes (I3) que aniria en línia amb la teoria implícita de Díaz (2022).

Una altra raó podria ser l’impacte de la societat, en el cas de la recerca centrat en l’escola. El fet que els docents, entre les quals la mateixa mestra entrevistada en l’I3, destaquin una falta de qualificació i capacitat pedagògica així com una manca d’experiència personal en l’àmbit de la dansa, aquest conjunt de mancances influeixen en les pràctiques docents (Archilla & Pérez, 2012; Cañabate et al., 2016). Una de les possibles afectacions podria ser que els docents no tinguin una concepció global de què és la dansa i com ensenyar-ne tots els seus vessants reproduint-ne només la visió estètica (Fort, 2015) perpetuant l’estereotip en la dansa en els alumnes per no tenir present que per poder executar dansa cal desenvolupar facultats físiques, cognitives i afectives

(Cuellar, 1996); (Vargas, 2009) i (Fuentes, 2006). Si la majoria de les propostes són encarades a l'expressió corporal o només a l'aspecte hedonista –com sustenta Laban (1978) i Ossonà (1984, cita en Vicente et al. 2010), això podria causar que els alumnes de sexe masculí ho veiessin com un atribut propi del gènere oposat –com destaca tant la mestra a l'entrevista com Crawford & Unger (2004, citat en Granda et al., 2018)– i, per tant, consideressin que les noies tenen més avantatge/són “millors”.

Les dades obtingudes després de l'impacte DANCEFIT mostrarien com aplicar una pràctica pedagògica de característiques similars podria afavorir a un canvi de percepció del gènere en la dansa, atès que s'observa una millora del percentatge estereotipat posterior de l'impacte amb una minoració a 27,2% (I1-mostra total). Hi ha un descens del 4,22% comparant els valors abans (31,43%) i després de l'impacte (27,22%). Segons el sexe en relació a la mostra total (I1-mostra total), la variació ha sigut més significativa en noies qui minoren un 2,72% l'extrem estereotipat (5) per una millora de 2,44% de l'extrem no estereotipat (1) versus a una minoria en nois del valor (5) d'1,50% i del valor (1) del 0,47% per una millora del valor 2 (2,16%). Aquestes dades podrien corroborar que els nois serien qui els costa més canviar perquè en ser una activitat feminitzada no voldrien córrer el risc de patir un l'estigma de ser etiquetat com poc masculí si s'alterés la relació -activitat de dones practicada per dones i activitat d'homes practicada per homes- (Schmalz & Kerstetter, 2006).

Pel que fa a la valoració específica del ballet/dansa com activitat apropiada pel sexe femení, després de l'impacte es redueix en un 12,2% (I2-mostra Ballet) la valoració del ballet/dansa com activitat associada al sexe femení. Aquestes dades podrien confirmar que pràctiques pedagògiques enfocades a la conscienciació de les condicions físiques podrien ajudar a tenir una percepció menys estereotipada d'un esport/activitat física. Aquesta afirmació coincidiria amb Schmalz & Kerstetter (2006) que sostenen que quan un infant practica una activitat té més consciència dels estigmes associats i és més fàcil que trenqui amb ells.

La recerca detecta un canvi no només en la percepció del ballet com activitat associada al gènere femení, sinó també en els percentatges de les activitats englobades a cada bloc d'esports femenins i masculins (I2-comparativa EF i comparativa EM), els quals ambdós blocs pateixen modificacions cap a tendència no estereotipada (indiferent). Per tant, pràctiques com DANCEFIT farien reflexionar no només en els estereotips en la dansa, sinó en la resta d'esports fent entendre que l'esport no té gènere. EL fet d'haver socialitzat des d'una altre perspectiva un esport podia haver generat que l'aprenentatge que els alumnes tenen sobre quins esports es consideraven masculins, femenins o neutres es modiqui (Alley & Hicks, 2005).

Un apunt interessant analitzant els canvis segons el sexe de la mostra total dels esports femenins (I2-comparativa EF) és que en el cas de les noies, la modificació de la percepció passa de disminuir un 6,10% del valor dona a millorar un 6,10% el valor indiferent. En canvi, en nois la disminució del valor dona es reparteix en un augment de l'1,22% del valor home i un 1,22% del valor indiferent. Per tant, un percentatge de nois, després de l'impacte, podria ser que s'adonés que també pot practicar aquest esport/activitat física i, fins i tot, semblaria que ha vist que és "més adequat" pels nois que per les noies, canviant el seu estereotip a l'altre extrem. Això podria representar que són alumnes que s'adonarien que el requisit físic d'un ballarí és el d'un atleta –com afirma Torrado (2019)– i, per tant, ara compliria el criteri de ser una activitat pròpia d'homes segons Crawford & Unger (2004, citat en Granda et al., 2018).

L'autoria també destaca que l'impacte DANCEFIT podria haver fet veure als alumnes que el docent en aquest cas anima a fer dansa a ambdós sexes per igual mostrant que no hi ha diferències de gènere per obrir-se al camp de la dansa ni diferents beneficis en el seu èxit. Com que el plantejament de l'impacte s'ha centrat més a donar més importància al procés de creativitat, iniciativa i exploració de moviment que a la producció final, seguint les indicacions de Rizo (1995, citat en Vicente et al., 2010), i tampoc s'ha censurat o s'ha dit a l'alumne que ho feia malament (Ossona, 1984, citat en Vicente et al. 2010), podria ser un factor que ha ajudat a permetre a l'infant sentir-se igual d'hàbil i capaç independentment del

sexe. Una tendència més notòria en els nois que modifiquen el valor estereotip (5) amb un descens del 4,88% (I1-b4) versus a les noies amb una minora del 2,44% (I1-b4). La importància que el docent tampoc consideri que hi ha diferències pel que fa a la capacitat de fer dansa entre nois i noies, podria afectar la perpetuació d'estereotips de dansa. Per exemple, un 15,25% (I1-b5) de mostra abans de l'impacte percebria que el docent exigeix més a un sexe que a l'altre i que s'estén entre la classe la idea que els nois són millors en un context de propostes pràctiques enfocades principalment a contextos masculins, versus una minoració d'aquesta creença al 9,15% (I1-b5). Aquests percentatges reafirmarien que l'educació física encara és una matèria que reproduïx intervencions educatives sexistes, tal com Moreno et al. (2006) i Blández et al. (2007) constaten en el seu estudi, però que una docència que comparteixi l'objectiu de DANCEFIT, podria ajudar a minorar els estereotips de gènere, en aquest cas en el camp de la dansa escolar. A més, una posada en pràctica d'una pràctica pedagògica que cerca que tots els alumnes se sentin igual de capaços per realitzar-la, reafirmaria la idea que la dansa és una activitat universal que no entén de gènere (Fort, 2015).

Referent a si realment es creu que hi ha diferències pel que fa a habilitats entre sexes per practicar esports o activitats físiques pròpies del gènere oposat, es destaca una millora del 3,84% (I1-b2) del valor no estereotipat (no hi ha diferència). Aquests percentatges podrien indicar que DANCEFIT permetria fer adonar a la mostra que el ballet no és només estètica com s'ha promogut (Fort, 2015; Cratty, 1993, citat en Alley & Hicks, 2005) sinó que hi ha uns requisits físics que cal treballar, com sustenten Torrado (2019) i Vargas (2009) perquè si només fos estètica la mostra continuaria pensant per estigma que les noies són millors en ballet/dansa.

Amb tota la informació exposada, es podria concloure que l'aplicació de pràctiques pedagògiques amb objectius similars a DANCEFIT, mostra un impacte positiu en la minoració dels estereotips en dansa sobretot tenint en compte que a la comparativa I1-mostra total posterior a l'impacte es millora el percentatge de no estereotip a 57,41% (augment del 4,41% respecte al pretest) versus un decreixement dels valors estereotips a 27,2% (minoració del 4,22% respecte al

pretest). Això corroboraria, com explica Cleg (2018, citat en Cavaller et al., 2020) que, com ha passat en el cas del Breaking Dance, si s'aconsegueix relacionar una dansa amb la força, això permet a l'home poder practicar aquesta activitat física amb menys estereotips. Extrapolant-lo, la recerca presentada permetria dir que si s'aconsegueix relacionar la dansa amb algun valor socialment atribuït al gènere masculí, això permetria minorar els estereotips de gènere associats a aquesta disciplina. Per tant, l'experiència ha permès comprovar la hipòtesi de l'estudi. A més, caldria destacar que el fet que hi hagi hagut una millora general, sustenta la idea de García (1997), qui considera que primària és la millor etapa per adquirir una formació bàsica que fomenti la disposició positiva cap a la dansa, sent un context en què propostes com DANCEFIT podrien tenir una bona rebuda.

7.1 Limitacions i línies de futur

Tot i que la present recerca ha permès donar resposta a la hipòtesi causal que es plantejava la investigació tot confirmant-la, atès que els resultats obtinguts mostrarien com la pràctica d'activitats de clàssica contemporània a nivell curricular focalitzades en la importància de les aptituds i condició física de l'alumne incidiria positivament en la minoració de l'estereotip de gènere en aquesta disciplina, és important tenir present algunes de les limitacions de la investigació i línies de futur.

Entre les limitacions principals, s'identificaria que el grup mostra no és representatiu, sent una mostra massa petita per treure unes dades que permetin generalitzar els resultats obtinguts a través dels instruments. A més, la mostra se centra a l'impacte generat a una franja d'edat específica (P4), sent necessari ampliar el rang per comparar si a més edat els estereotips de gènere en dansa són majors i els tenen més interioritzats. Per tant, es proposa ampliar el grup mostra amb alumnes de diferents escoles i de diferents cursos educatius i fer l'entrevista a més docents d'educació física, de diversos cursos, centre educatius i que inclogui la perspectiva del sexe femení i el masculí (no només el femení com mostra l'estudi).

Altres limitacions farien referència a la durada de l'impacte de la proposta pedagògica DANCEFIT, considerant la possibilitat que més impactes (més sessions) podrien generar més canvi en la minoració dels estereotips de gènere en la dansa. També és interessant tenir present no només la durada de l'impacte, sinó també la freqüència en què es repeteix en el curs escolar o etapa educativa proposades pedagògiques amb el mateix fi. Una línia de futur seria plantejar que impactes que comparteixin el mateix objectiu que DANCEFIT es reproduïssin de manera reiterada diverses vegades al llarg de l'etapa i valorar-ne després com evolucionen els estereotips de gènere en el ballet/dansa al llarg dels anys havent-hi impactes constants. Relacionat amb l'edat es considera una limitació no haver tingut present l'experiència prèvia dels alumnes de la mostra pel que fa a si han treballat la perspectiva de gènere en algun altre àmbit i a quina edat, sent una línia de futur plantejar-se que si es comença a fer d'ençà que són petits i de manera interdisciplinari, l'impacte podria ser més significatiu.

Finalment, la recerca es planteja comprovar si es compleix la mateixa hipòtesi amb altres disciplines de dansa i valora afegir a la metodologia la presència de grups control per comparar amb el grup experimental i donar així més consistència a l'estudi. També seria rellevant tenir present quina creença té el context familiar de la família envers l'objecte d'estudi i com influeix en la percepció del nen, així com experiències personals pròpies de cada infant i com les ha interpretat.

8. REFERÈNCIES DOCUMENTALS

Alley, T. R., & Hicks, C. M. (2005). Peer attitudes towards adolescent participants in male-and female-oriented sports. *Adolescence-San Diego-*, 40(158), 273-280. https://www.researchgate.net/profile/Thomas-Alley-2/publication/7645347_Peer_Attitudes_Towards_Adolescent_Participants_in_Male-and_Female-Oriented_Sports/links/542461f20cf238c6ea6ebda9/Peer-Attitudes-Towards-Adolescent-Participants-in-Male-and-Female-Oriented-Sports.pdf

Amurrio, M., Larrinaga, A., Usategui, E., & del Valle, A. I. (2012). Los estereotipos de género en los/as jóvenes y adolescentes. Actas del XVII Congreso de Estudios Vascos. *Innovación para el progreso social sostenible*, 227-248. <https://www.campuseducacion.com/blog/wp-content/uploads/2018/04/Estereotipos-de-género-en-los-jóvenes.pdf>

Antezana, L. (1990). Los aspectos del lenguaje y el acto de leer.

Archilla, M.T. & Pérez, D. (2012). Dificultades del profesorado de EF con las actividades de expresión corporal en secundaria. *EmásF: revista digital de educación física*, (14), 176-190.

Blández, J., Fernández, E., & Sierra, M. Á. (2007). Estereotipos de género, actividad física y escuela: La perspectiva del alumnado. Profesorado. *Revista de Currículum y Formación de Profesorado*, 11(2), 2-21.

Bonet, M., & Royuela, C. M. (2022). Análisis de la actitud del alumnado y el profesorado ante el contenido de Expresión Corporal y los estereotipos de género: Resultados de la experiencia tras la realización de una Unidad Didáctica. *Retos: nuevas tendencias en educación física, deporte y recreación*, (45), 373-380.

Bonino, L. (2002). Masculinidad hegemónica e identidad masculina. *Dossiers feministes*, 6(1), 7-35.

Carbonero, L. (2009) *Coeducació a l'etapa d'Educació Primària: estereotips de gènere, preferències i actituds a l'Educació Física i l'esport*. [Tesi doctoral, Universitat Autònoma de Barcelona]. Tesis Doctoral en Xarxa (UAB).

Cañabate, D., Rodríguez, D. & Zalagaz, M.L. (2016). Educación física y danza: valoración de su integración en las escuelas de primaria de las comarcas de Girona. *Apunts. Educación Física y Deportes*, 125, 53-62.

Cavaller, P., Vilanova, A., & Torrents, C. (2020). Las Masculinidades en la Danza Profesional: Estereotipos, Dificultades y Sensaciones. *Revista de Psicología del Deporte*, 29, 70-76.

Cuellar, M. J. (1996). Danza, la gran desconocida: Actividad Física paralela al Deporte. *Boletim Sociedade Portuguesa de Educação Física*, (13), 89-98.

de Catalunya, G. (2022). Currículum 175/2022

Debacy, D. L., Spaeth, R., & Busch, R. (1970). What do men really think about athletic competition for women?. *Journal of Health, Physical Education, Recreation*, 41(9), 28-72.

de la Rosa, C. I. (2017). ¿La danza clásica contemporánea, un estilo coreográfico del siglo XXI?. *Escena: Revista de las artes*, 77(1), 63-90.

Díaz, J. (2002). Les teories implícites dels professors d'Educació Física. *Apunts. Educació física i esports*, (70), 16-24.

Fernández, E., Blández, J., Camacho, J.M., Sierra, M.A., Vázquez, B., Rodríguez, I., Mendizábal, S., Sánchez, F. & Sánchez, M. (2007). Estudio de los estereotipos de género vinculados con la actividad física y el deporte en los centros docentes de educación primaria y secundaria: Evolución y vigencia. <https://www.inmujeres.gob.es/publicacioneselectronicas/documentacion/Documentos/DE0046.pdf>

Fort, O. (2015). Cuando danza y género comparten escenarios. *AusArt*. 3(1). 54-65. DOI: 10.1387/ausart.14406

Fuentes, A.L. (2006). El valor pedagógico de la danza. [Tesi doctoral, Universitat de Valencia].
<https://roderic.uv.es/rest/api/core/bitstreams/7891c758-fd31-43fa-b9a7-c7002714d62d/content>

García, H. M. (1997). La formación del profesorado de Educación Física: problemas y expectativas. (13). Inde.

García, H. M. (2003). La danza en la escuela. Inde.

García, I., Pérez, R. & Calvo, A. (2011). Iniciación a la danza como agente educativo de la expresión corporal en la educación física actual: aspectos metodológicos. *Retos: nuevas tendencias en educación física, deporte y recreación*, (20), 33-36.

Granda, J., Alemany, I. & Aguilar, A. (2018). Gènere i relació amb la pràctica de l'activitat física i l'esport. *Apunts. Educació física i esports*, 2(132), 123-141.

González, M., Gil, R., González, O., & Batista, A. (2021). Educación y sociedad: universidad, extensión universitaria y comunidad. *Revista Cubana de Educación Superior*, 40. <http://scielo.sld.cu/pdf/rces/v40s1/0257-4314-rces-40-s1-20.pdf>

Illera, J.M. (2017). Los estereotipos de género que influyen en las clases de Educación Física. *Lecturas: Educación Física y Deportes, Revista Digital*. 227.

Lapierre, A. & Aucouturier, B. (1977). Simbología del movimiento. Barcelona: Ed. Científico-médica.

Martori, M. S. (2017). *Coeducació, aposta per la llibertat*. Ediciones Octaedro.

Morales, G. (2021). BalletFit: El método que cambiará tu cuerpo. Planeta.

Moreno, J. A., Martínez, C., & Alonso, N. (2006). Actitudes hacia la práctica físico-deportiva según el sexo del practicante. RICYDE. *Revista Internacional de Ciencias del Deporte*, 2(3), 20-43.

Pérez, C. (2008). Sobre la definición de la danza como forma artística. *Aisthesis: Revista chilena de investigaciones estéticas*, (43), 34-49.

Prada, R., Nicolás, G., & Melgarejo, A. M. (2022). Danza educativa en el aula actual: percepción y formación de los docentes en Primaria y Secundaria. *Revista electrónica interuniversitaria de formación del profesorado*, 25(1), 79-91.

Rabago, A. (2012). Antropología y danza. *Memoria del XVIII Foro de Estudiantes Latinoamericanos de Antropología y Arqueología naturaleza y Cultura en América Latina: Escenarios para un modelo de desarrollo*. 476-493.

Robles, A. L. (2019). El ballet clásico desde una mirada de género. *Alternativas en psicología*, 98-110.

Rodríguez, D. (2018). El projecte d'investigació: Intervenció educativa basada en evidències científiques. Universitat Oberta de Catalunya. http://cv.uoc.edu/annotation/eed0bfbb3826d2df5494dfb07550fa38/620740/PID_00248077/PID_00248077.html

Sáinz, M., López-Sáez, M., & Lisbona, A. (2004). Expectativas De Rol Profesional De Mujeres Estudiantes De Carreras Típicamente Femeninas o Masculinas*/Professional. *Acción psicológica*, 3(2), 111-123.

Schmalz, D. L., & Kerstetter, D. L. (2006). Girlie girls and manly men: children's stigma consciousness of gender in sports and physical activities. *Journal of Leisure Research*, 38(4), 536-557.

Torrado, Ó. (2019). El hombre en el ballet. *Danzaratte: Revista del Conservatorio Superior de Danza de Málaga*, (12), 56-60.

Vargas, A. (2009). Danza y condición física. *Revista del Centro de Investigación Flamenco Telethusa*, 2(2).

Valdez, J. L., & Guadarrama, R. (2008). Imagen corporal en bailarinas de ballet y estudiantes de bachillerato. *Psicología y salud*, 18(1), 63-68.

Vicente, G., Ureña, N., Gómez, M. & Carrillo, J. (2010). La danza en el ámbito de educativo. *Retos: nuevas tendencias en educación física, deporte y recreación*, (17), 42-45.

Zhou, Y. (2022). Flexibility training improves elegance in ice ballet. *Revista Brasileira de Medicina do Esporte*, 1-4.
<https://www.scielo.br/j/rbme/a/WD35trpvDqy5G6QTxdL7jnR/?format=pdf&lang=en>

ANNEXOS

1. Instrument de recerca 1: adaptació qüestionari Granda et al. (2018)

Llegeix atentament les afirmacions següents. Després marca una creu sota la casella del número que creguis que s'ajusta més a la teva opinió.

Recorda que 1 significa "totalment en desacord"; 2 "una mica en desacord"; 3 "indiferent (neutre)"; 4 "bastant d'acord; 5 "totalment d'acord".

Taula 20. Adaptació qüestionari Granda et al. (2018)

Nº	Bloc 1: Estereotips sobre l'activitat física i esport associats al gènere	1	2	3	4	5
1	Hi ha activitats físiques més apropiades per les noies i unes altres que ho són pels nois.					
2	Hi ha activitats físiques que no acostumen a practicar els nois perquè són més típiques de noies.					
3	Els esports de contacte (com la boxa, el rugbi, karate...) són propis dels nois i no és normal que ho practiquin les noies.					
3.1	Les activitats de dansa són pròpies de les noies i no és normal que ho practiquin els nois.					
4	Les noies realitzen millor que els nois qualsevol activitat física que sigui de dansa i requereixi flexibilitat.					

5	Encara que a un noi li agradin les activitats de dansa és difícil que les practiqui perquè no acostumen a haver-hi grups de nois per fer-ho.					
	Bloc 2: Diferències associades al gènere i la seva relació amb l'activitat física i l'esport					
6	L'home és superior a la dona en qualsevol esport o activitat física gràcies a la seva capacitat física.					
7	A les noies els falta voluntat per triomfar en activitats físiques o esportives que requereixen una bona salut física.					
8	Les noies acostumen a participar més en activitats físiques i esportives no competitives que els nois.					
9	En general, les noies estan més capacitades que els nois per practicar activitats de dansa.					
10	Les noies solen estar més interessades que els nois en activitats de dansa perquè elles són millors.					
11	En general, els nois són més maldestres que les noies en activitats de dansa.					
12	Els nois acostumen a tenir més problemes que les noies si volen practicar activitats de dansa.					
	Bloc 3: Creences sobre l'activitat física i esport i gènere					
13	Les noies poden desenvolupar les seves capacitats físiques tant com els nois.					

14	Els nois poden ser tan bons com les noies fent activitats de dansa.					
15	En general, els nois són menys elegants i delicats que les noies.					
	Bloc 4: Esport i gènere					
16	Generalment, els nois reben més ànims de les seves famílies que les noies a l'hora de realitzar activitat física.					
16.1	Generalment, les noies reben més ànims de les seves famílies que els nois a l'hora de realitzar activitats de dansa.					
17	Les dones tenen més dificultats que els homes per obrir-se camp en l'esport.					
17.1	Els homes tenen més dificultats que les dones per obrir-se camp en la dansa i triomfar.					
18	L'home obté més beneficis pel seu èxit en l'esport.					
18.1	La dona obté més beneficis pel seu èxit en activitats de dansa.					
	Bloc 5: Les classes d'EF i el gènere					
19	La majoria d'activitats que es fan a les classes d'E.F. estan pensades més per als nois que per a les noies.					
20	El professor d'E.F. acostuma a exigir més als nois que a les noies.					

20.1	La professora d'E.F. acostuma a exigir més als nois que a les noies.					
21	A la classe d'EF, si cal fer grups es trien primer els nois perquè són millors que les noies.					

Nota: adaptació qüestionari Granda et al. (2018) que s'administra com instrument 1 a la recerca per valorar les "Creences i estereotips de gènere cap a l'activitat física i esport".

2. Instrument de recerca 2: qüestionari Fernández et al. (2007)

Indica de cada esport/activitat física si creus que és principalment apropiada per homes/dones o és indiferent.

Taula 21. Qüestionari de Fernández et al. (2007)

	Home	Dona	Indiferent
Atletisme			
Bàsquet			
Handball			
Ciclisme			
Esgrima			

Escalada			
Esquí			
Natació			
Futbol			
Futbol sala			
Gimnàstica rítmica			
Piragüisme			
Arts marcials			
Rem			
Rugbi			
Ballet/dansa			

Tennis			
Altres esports de raqueta			
Voleibol			

Nota: traducció del qüestionari Fernández et al. (2007) que s'administra com instrument 2 a la recerca per valorar l'“Aceptabilidad social de la pràctica de actividades físicas y Deportivas”.

3. Instrument de recerca 3: entrevista

3.1 Transcripció entrevista prèvia a l'impacte DANCEFIT a la mestra educació física del grup mostra

Per posar-te una mica en context, ja saps que jo vinc del món de la dansa i, per aquest motiu, a l'hora de decidir la situació d'aprenentatge he volgut fer una àrea amb la qual em senti còmode. Partint de la idea que tinc la sensació que la dansa té poc pes en l'àmbit educatiu, he volgut indagar més en aquest aspecte i, per això, et proposo fer aquesta entrevista pel meu TFG.

Per començar, m'aniria bé que em posessin en context, per exemple, em podries dir:

- PRE-1. Quants anys fa que treballes com a mestra?

Vaig acabar la carrera el juny de 2020, l'any que ens van confinar. En acabar no em vaig apuntar a llistes i al setembre em van trucar del FEDAC-Sant Narcís, ja que jo havia fet les pràctiques de l'últim any aquí. En haver-hi COVID-19, molts professors del centre s'havien apuntat a llistes i, com que hi havia moltes baixes i substitucions, van cridar a molta gent d'aquesta escola (concertada). Per això, aquí buscaven molta gent. Des de llavors (setembre 2020) que estic aquí i aquest és el meu 4t any.

- PRE-2. I concretament quants anys fa que treballes en aquesta escola?

4 anys

- PRE-3. Des de petita havies volgut ser mestra?

Sí, d'ençà que jo tinc noció sempre. El típic de petita de posar tots els peluixos en fila i posar-los deures a cada un, corregir, etc. Des del principi ho he tingut molt clar. A 3r-4t d'ESO ja tenia molt clar el que volia fer. Quan vaig acabar l'ESO vaig anar directe a fer un cicle formatiu. Vaig fer el que durava menys, el d'auxiliar d'infermeria que era un any, per poder anar a fer el de cicle superior d'educació infantil. El tema de fer el cicle el tenia clar, però un cop acabat, vaig decidir entrar a la Universitat. Ara tinc el cicle d'auxiliar d'infermeria, el de TEI (Tècnic en Educació Infantil) i el Grau d'educació Primària.

- PRE-4. Com és que vas escollir fer la menció d'educació física?

Un cop estàs a la Universitat i veus les mencions que t'ofereixen, no tenia clar quina menció volia fer perquè m'agradava tot, soc una persona molt polivalent. M'agradava la música també... , però de totes les mencions que t'ofereixen, realment només n'hi ha 3 que són funcionals: música, anglès i educació física. Les altres et serveixen per tenir recursos, però això ho pots fer mentre

treballes. Jo volia fer una d'aquestes tres que serveixen per després apuntar-te a llistes o fer alguna cosa que la resta no fes. Vaig descartar l'anglès perquè vaig veure que si ja tenies cert títol també podies entrar. Llavors, vaig escollir entre educació física i música i, en aquell moment, com que a mi sempre se m'ha donat bé els esports i n'he practicat sempre, vaig pensar que seria millor.

- PRE-5. T'agrada treballar tots els continguts de l'àmbit de l'educació física?

Sí, potser el que menys sé com abordar i avaluar és el segon, el d'hàbits saludable. El veig molt més teòric a fer que no pas tant pràctic, però en general sí.

- PRE-6. Quins són els teus continguts preferits a treballar com a mestra? N'hi ha algun amb el qual et sentis més còmode o preparada?

L'esport com a tal, el que és preesportiu i ensenyar habilitats més concretes com el bot, etc. perquè m'agrada veure l'evolució de com comença el nen que a vegades no en té ni idea i de com acaba que normalment acaben tots assolint o intentant-ho. Tots milloren i tots progressen. No hi ha cap contingut amb el qual em senti més o menys preparada.

- PRE-7. Creus que hi ha esports/activitats físiques on els nens tenen més bones capacitats i aptituds i d'altres on les tenen les noies? Si és el cas, podries dir el perquè i a quin motiu ho atribuiries? (bloc. diferències associades al gènere i la seva relació amb l'activitat física i esport)

Sí, poder no capacitats sinó actituds. En general, en aquesta edat no hi ha tantes diferències i tots dos poden fer el mateix contingut. Potser quan són més grans sí que hi ha diferències perquè és clar que la biologia és diferent, però a aquesta edat no

es nota. Al revés, hi ha moltes vegades en esports que dius segur que els nens tiren més, com el que va passar a atletisme, i hi ha moltes nenes que sobrepassen els nens.

- PRE-8. Creus que hi ha esports/ activitats físiques on participen més els nens i d'altres on ho fan més les noies? Si és el cas, a quin motiu ho atribuiries? (bloc estereotips sobre l'activitat física i esport associats al gènere)

Sí, quan es tracta d'actitud sí. Els nens quan es tracta d'actitud és millor tot el que és esport. No tots els nens, perquè sempre n'hi ha algun que no, però si parlem de majories, en general, els nens els agrada molt més participar en activitats esportives i competitives, sobretot. I les nenes a participar en temes d'expressió corporal, reptes en grup... No sabia ben bé a quin motiu atribuir-ho. Et diria que potser és alguna cosa cultural perquè des de petits veus els nens jugant a futbol i potser culturalment ja agafen el rol que si és futbol jo ja no jugo perquè o no me la passaran o no soc igual de bona que els altres. A mi em passava de petita, jo era la "marimacho" del grup que jugava amb els nens a futbol. Potser, si tu treus tots els nens del pati, estic segura que nenes es posaran a jugar a futbol perquè se sentiran més còmodes entre elles. Però en estar barrejats, sí que és veritat...

- PRE-8.1. I al revés, tu creus que si traguessis totes les noies de la dansa, els nois ho farien?

No, potser ho farien sense tanta vergonya, però si poguessin triar entre això o una altra cosa, no escollirien aquesta. Pot ser que hi hagi algun component genètic o algú. No ho sé, ho desconec.

- PRE-9. Si analitzes la teva pròpia pràctica docent, consideres que exigeixes el mateix als dos sexes? Si el teu nivell d'exigència fos diferent segons el tipus d'activitat física, podries explicar-ne el motiu? Podria ser que tinguessis unes expectatives diferents i uns estàndards diferents a l'hora d'avaluar l'educació física? (bloc classes E.f. i gènere)

Sí, totalment. A més, jo soc molt així “jo he pogut, tu també has de poder”. Per molt que diguis. No tinc expectatives i estàndards diferents a l’hora d’avaluar. Sí que faig diferències depèn de la persona i si té més habilitat o no, però de gènere no, mai.

- PRE-10. Creus que hi ha activitats físiques/esportives en les quals els nens es sempre seran més hàbils que les noies i viceversa? (bloc creences sobre l’activitat física i esport i gènere)

Quan parlem de nens, no, però si parlem d’homes i dones, sí. Perquè genèticament els homes són molt més corpulents, tenen més capacitat pulmonar... segur que si parlem de “tops” sempre estaran els homes per davant les dones. Tot i que hi ha moltes dones per davant de molts homes, però si parlem d’elit, és clar que els homes tenen una capacitat física diferent.

- PRE-10.1. I en la dansa?

És un camp que desconec una mica. Realment també es treballa molt força i aquestes capacitats. Per tant, en teoria, segons fisiologia hauria de ser que sí, que els homes fossin superiors. Tot i que hi ha molt pocs homes amb relació a dones que practiquin això. Tot i això, si no recordo malament, els millors patinadors artístics són homes russos. Sí, si s’hi posen ens opacarien com a tots els esports. Per això, ara estan havent-hi problemes amb això d’autodefinir-se perquè hi ha homes que estan traient lloc a dones en competicions oficials. Per tant, jo crec que sí. Quan ja és elit i és en adults, s’ha de tenir en compte les diferències, però en nens no.

- PRE-11. Consideres que en l’àmbit social l’activitat física està més ben valorada en el sexe masculí que en el femení? i en relació a les activitats de dansa, quina és la teva opinió? (bloc esport i gènere)

En general, no, però depèn de quina, sí. Per exemple, el futbol, tot i que ara està creixent molt, sempre s’associa més als homes que no pas a les dones (socialment parlant). Igual que si una família li ve un nen de 10 anys i li diu “Vull fer ballet”, potser la

família per ells serà “ostres”, serà com un xoc. Encara que potser ho faci superbé i no té cap altra relació que puguin imaginar-se. Socialment, hi ha diferències en el fet que acceptes més uns que d'altres.

Amb relació a la dansa està més ben valorada en el sexe femení. Potser no valorada, sinó més ben acceptada.

- PRE-12. Quina importància creus que se li dona a la dansa i expressió corporal dins del currículum d'educació física?
Consideres que n'hauria de tenir més?

Dins el currículum té un pes perquè és una de les 5 competències clau, però des de les escoles, jo els tres primers anys que vaig fer pràctiques no vaig veure quasi res d'expressió corporal. En canvi, aquí a aquesta escola a cada trimestre fem coses d'expressió corporal en tots els cursos i ho valorem igual. Per exemple, ara a 6è he fet bàsquet i jo valoraré igual el bàsquet que el ShuffleDance dins la nota. En aquesta escola sí que té la mateixa importància que una altra competència. En genegeneral, no sabria dir-te perquè no he recorregut moltes escoles, però dins el currículum té un pes i dedicació i, en aquesta escola en concret també. En altres no et sabria dir.

Potser també depèn de la persona (mestre). Depèn del docent si s'ho creu o no, si li agrada o no... cada un tira sempre cap al que més li agrada. A mi com m'agrada tot, cap problema.

Aquí no crec que hauria de tenir més pes. I en el currículum tampoc crec que hauria de tenir més competències perquè d'habilitats motrius també en té una només. Cada un té el seu, l'únic que potser tu has de treballar-ho tot per igual.

- PRE-13. Has notat alguna mancança en la formació que has rebut sobre l'expressió corporal i la dansa? Si és el cas, com et sents respecte a aquesta mancança? Com creus que afecta a la teva docència?

Sí. A la Universitat vam fer amb una professora expressió corporal, però jo no tinc res més. Realment tampoc tinc res més d'habilitats motrius, però com sempre ho he treballat més (l'esport) tant a la meva escolarització com a tot arreu, he treballat més habilitats motrius, esport... que no pas dansa i expressió corporal... sobretot tema d'emocions. Jo faig el que veig aquí i el que veig veient. No tinc formació.

- PRE-13.1. Extrapolant podries dir que la menció d'educació física no és que et doni molt.

En general, la carrera no et dona molt. Et dona informació teòrica, però jo fins que no he començat a treballar aquí i encara ara, tinc moltes coses que dic "ostres això, no sé com fer-ho, com avaluar-ho...". Et dona unes bases, però no et dona eines i recursos reals. Et dona una base, però no t'ajuda després molt a la teva tasca.

- PRE-13.2. Com et sents respecte la mancança d'expressió corporal?

A vegades no sé com portar a terme aquell indicador de la competència i avaluar-lo, sobretot. Em falten recursos... veig que repeteixo coses. Em falta llibret i motxilla.

M'afecta a la docència en aquest sentit de les idees i propostes. Potser més endavant amb l'experiència ja aniré guanyant perquè ja veig buscant i informant-me, però sí que en un principi quan et posen acabat la carrera dins una aula, no saps com abordar situacions.

- PRE-14. Per acabar, creus que des de l'àmbit educatiu podem arribar a canviar la perspectiva de gènere en els esports/activitat física dels infants i que tingui un impacte a nivell de societat? Com ho faries?

No. És que ni amb els nens perquè un nen a aquesta edat ja té molt posat al cap estereotips. Em diguessis als nens d'infantil, potser. Però jo ara on actualment estic ja tenen molts prejudicis... (cicle mitjà-superior). I si incideixes ho fas al nen, no a la societat i l'entorn. Al revés potser després hi hauria contradiccions entre l'escola i casa, que ja hi són ara. Podem treballar el que podem i que el nen entengui que no hi ha d'haver diferències, però a vegades et diuen que sí quan realment no canvien de pensament, que potser ho faran quan siguin grans, però en aquest moment no canvien de pensament. Per ells, el que els diuen a casa és missa.

- PRE-14.1. I si ho haguessis de fer, com ho faries? Si et diguessin fes alguna cosa perquè tingui una repercussió.

Caldria treballar també amb famílies i activitats conjuntes nens i famílies perquè veiessin realment ... Per exemple, si l'altre dia a l'activitat d'atletisme haguessin vingut pares, segur que molts d'ells haurien dit "com pot ser que aquesta nena guanyi al nen", saps? Fer veure a les famílies que no hi ha diferències, que tots poden fer-ho tot, que participin amb ells potser... Hauríem d'incidir amb famílies. Si només treballes amb nens, no crec que puguis canviar res. Potser algun cas... però ho veig difícil canviar això que durant tants anys han tingut com a verdader i assolit. Ara que tu li presentis un dubte i li facis replantejar... és molt difícil.

- PRE-15. Caldria doncs seguir treballant a l'escola?

Sí, perquè potser després, quan estiguin en un altre moment maduratiu, els permetrà adonar-se de comportaments anteriors que ara canviarien, però que en el seu moment madurativament no estaven preparats per fer els canvis.

Jo recordo fer-me gran i adonar-me que allò que em deien els mestres que no havia de riure'm del company, doncs tenien raó i en aquell moment ho feia. Si no m'ho haguessis dit mai, potser més endavant no m'ho hauria plantejat si ho feia bé o no. Està clar que quan era petita deia que sí, sense entendre-ho, però més endavant sí que vaig comprendre per què no podia actuar així i em sentia malament per haver estat cruel amb cert company. Però de petit tens els recursos que tens.

3.2 Transcripció entrevista posterior a l'impacte DANCEFIT a la mestra educació física del grup mostra

- POST-1. Creus que després d'haver fet la situació d'aprenentatge DANCEFIT amb els alumnes, això ha pogut tenir certa influència a la seva perspectiva de gènere en la dansa? En quin sentit?

És massa poc temps perquè hi hagi un canvi. Si això es fes periòdicament, dues-tres vegades al curs i cada curs, potser sí. Però fer un puntual que són 6 sessions o 7, no crec que generi cap canvi.

- POST-2. Si haguessis de fer algun canvi en el plantejament de la situació d'aprenentatge per aconseguir fer més incís en la perspectiva, quin faries?

Perquè fos realment més significatiu, el canvi hauria de ser de temps. No tant de canviar la proposta perquè estava bé perquè ho toca tot i els nens fan moviments que no han fet mai i que normalment veuen que fan més les noies... Crec que hauria de ser de temps, de temps de durada i de llargada.

- POST-3. Consideres que és una proposta adequada per ajudar a trencar estereotips de gènere en la dansa?

Sí, crec que totes les propostes que tenen aquesta visió una mica trencant són adequades.

- POST-4. Creus que sense la part de reflexió guiada, seria una proposta adequada?

Només amb les activitats, no. Ha de ser un procés acompanyat amb la reflexió grupal.

- POST-5. A quins cursos creus que funcionaria i a quins no, per què? (bloc esport i gènere)

Per participació com més petits millor, però per reflexió i canvis al revés, com més grans millor perquè tenen més capacitat de reflexionar i de qüestionar-se. Els petits ho fan, però perquè els va bé tot. Si ho fas a primer de primària, ells no tindran un canvi de res perquè en aquella edat la majoria accepta fer tot això i els agrada ballar i els agrada tot. És quan comencen a ser més grans que comencen a separar-se, els comença a fer més vergonya i ho associen més a un gènere que a un altre... Potser en grans tindrà més impacte, però en petits funcionarà millor.

- POST-6. Creus que si ho treballéssis des de petits, això ajudaria a que de grans no tinguessin tants estereotips?

Clar, pensa que hi ha una part de la família molt important al darrere i l'educació a casa que el que veuen a casa normalment és el que hi ha. Per molt que tu hi incideixis, sí, segur que hi ha algun canvi i, si des de primer, cada trimestre i cada any fessin coses i reflexionessis i això, hi hauria més canvi que si no ho fessis, està clar. Però tot i això, no seria un canvi molt significatiu, jo crec.

- POST-7. Com has vist la implicació dels nens i nenes? Destacaries que segons el gènere han participat/s'han mostrat més predisposats o menys? (bloc estereotips sobre l'activitat física i esport associats al gènere)

Bé, de tots bé. Sempre hi ha elements, però tant nens com nenes. Vull dir que hem tingut un alumne que des del primer dia deia "jo no vull ballar" o un altre que depenia del dia i de nenes també n'hi ha hagut. La (nom de la nena) que s'implicava quan

volia.... No crec que hagi sigut una diferència de nens i nenes sinó que ha sigut per nens comptats que ja tenen això que de vegades no volen participar.

- POST-8. Qui diries que ha gaudit més amb la proposta, els nens o les nenes? Per què? (bloc estereotips sobre l'activitat física i esport associats al gènere)

Sí. En el tema de gaudir si hagués de posar un percentatge, segur que moltes més nenes que nens. Tot i que tots ho han fet i ho han fet bé. Però es veia quan ballen, aquesta emoció que posen alguns, no la posen els altres.

No sabia dir per què passa, potser estan més acostumats o realment els agrada més. Potser a alguns els agrada més que a altres perquè tenim a un alumne que li encanta ballar, però en general veus que a les nenes els agrada més. Potser és per vergonya fins i tot, perquè potser deixes al nen sol i és feliç ballant, però davant de la resta i que els altres et vegin. A més, els seus comentaris eren “és que jo no en sé”, “és que a mi no se'm dona bé”. Si ja tenen això integrat, potser que la resta ho vegi els hi fa vergonya. Per exemple, en (nom del nen) que era més hàbil li encantava perquè ell fa gimnàstica artística com a extraescolar i no li feia vergonya perquè sap que és bo. En general les noies gaudeixen més no només el ballet, sinó tot el que és expressió corporal perquè els nens els costa expressar-se davant dels altres.

- POST-9. Consideres que en general les noies prefereixen propostes de dansa i els nens d'esports, atletisme... (bloc estereotips sobre l'activitat física i esport associats al gènere)

Sí, si parlem en general sí. Tot i que jo seria el contrari.

- POST-10. Has vist o denotat diferències notòries entre l'execució de les noies i els nois en el ball final? En quin aspecte? (bloc diferències associades al gènere i la seva relació amb l'activitat física)

No, tots ho feien molt malament. Tècnicament no, perquè mai ho han fet. És més, et diria que els nois són més coordinats perquè estan més acostumats a fer aquest tipus d'esport... al pati tots corren, tots juguen... practiquen més esport.

En elegància en el ball potser les noies són més fines i no tan brutes com els nois, però coordinació com a tal, els nois. Potser en el ball no es nota tant, però en general... tot i que a 4t no hi ha tanta diferència.

- POST-11. Creus que els nois han passat més vergonya que les noies?

No, crec que tots. A excepció d'aquells que ja fan ball, artística que normalment estan davant del públic, la resta tots han passar vergonya, indiferentment del sexe.

- POST-12. Has detectat alguna actitud entre els alumnes referent a algun estereotip de gènere cap a un altre company?
(negar-se a fer un pas massa femení, riure's del company...)

No, en aquest sentit no. Al principi alguns nens deien "això he de fer?" "jo no vull ballar" "és obligatori?", però en el moment de fer al revés, estaven molt animats. No crec que hi hagi hagut cap actitud d'aquest estil.

- POST-12.1. I lo de negar-se creus que era perquè és ballet o passa a qualsevol dansa? (bloc creences sobre l'activitat física i esport i gènere)

A qualsevol dansa. A 6è que fem Shuffle Dance també em va passar el mateix "això ho hem de fer?" "És obligatori?". Crec que perquè és ball i pensen "he de fer jo ball?", "no m'agrada el ball, mai he ballat". Però és desconeixença moltes vegades de no haver-s'hi posat mai i dir Ostres!.

- POST-13. Consideres que a l'hora de liderar el grup, els nois relegaven més a les noies el paper protagonista? Per què creus que és o no és així? Creus que en esports passa el mateix? Per què? (bloc esport i gènere)

Sí, totalment. Potser perquè elles agafen el rol de dir “això m’agrada, vaig a fer-ho” i a tots els grups hi havia algú que destacava en aquest aspecte a excepció del grup d’en (nom alumne) que va ser en (nom alumne). No és tant de nen o nena com la persona més hàbil en aquest sentit ha estat qui ha agafat el rol de líder, però han sigut més nenes que nens.

En esport no crec que passa el mateix perquè els nens estan més acostumats i es veuen més valents davant aquesta situació i diuen “això jo ho domino i vaig a demostrar”. Va en funció de qui domina més. Si hi hagués una noia a futbol que dominés podria agafar el rol de líder si no hi hagués ningú en el seu grup de nois que també fos molt líder. En dansa si hi hagués un noi i una noia molt bons, crec que agafaria el rol la noia. O entre els dos, depèn.

4. Taules i gràfiques de l'estudi

Per permetre una lectura més entenedora de les gràfiques de resultats de l'estudi, s'enllaça el document a continuació:

<https://drive.google.com/file/d/12KpX1DZ11f0ZoWxDhDu1djPT5XDVLGzv/view?usp=sharing>

5. Situació d'aprenentatge DANCEFIT

Per permetre una lectura més entenedora de les gràfiques de resultats de l'estudi, s'enllaça el document a continuació:

<https://drive.google.com/file/d/1GQ3SIfyfvyH4PsLVcHr9f5jRRLHFa84h/view?usp=sharing>